

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 48 kor
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra ... 4 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 362

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151

ARAD, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

VASÁRNAP, JULIUS 14.

A kastély.

A legendák idejét éljük, de nem a régieket, hanem az újakat. Jöttek új mesék, amelyekre — minél jobban nyögik az embermilliók a sanyaruság jármát — annál jobban elkáprázva néznek a szomorúságba befáradt szemek. A tömegek hullámából nevek emelkedtek ki, alakok vetődtek fel a magasba. Tegnap még a küzdőkkel küzdöttek, néha a legalján is s ma már hősei új legendáknak, akik a maguk forinájához készülnek átalakítani a világot. Ugy élnek, tesznek és ragyognak, mintha minden miattuk, az ő kedvükért volna.

S ezt a hitet nem a szegények irigysége, a lennmaradtak tépelődő lelke kelti életre. Ők maguk gyújtják fel a görögtüzeket, amelyek fényénél rikoltva hívják fel a figyelmet a gazdagságukra, a boldog különváltságukra, tele szájjal kiáltják a szédülő emberek fülébe, hogy ők azok, akiknek ez a sok nyomoruság új életet, hozott ami másnak a szive könyve, nekik kacagás, az özvegyi fátyol tarka pántlika, amelyet az új vagyonok májusfáján lobogtat a konjunktura szellője.

Nézzétek emberek: én eddig szerény senki voltam s ma ősi birtokot vásárolok, én eddig a dolgozókkal dolgoztam s most, amikor új házasok butorozott szobában töltik nászéjszakájukat, ujonnan rendeztem be hétszobás lakáso-mat, amelyben a mosdótál is patinás műtremek. En pedig mindenkit lefőztem és olyan birtokot kerestem ki magamnak, amelyben kastély van. E nélkül soha sem tudtam volna az életet elképzelni. Igaz, hogy egy világháború kellett hozzá, hogy ez a képzeletem beteljesüljön. De szerencsére ez a világháború megjött s én emelkedni kezdtem és mert a háború — az én kedvemért — ilyen sokáig tartott, meg sem álltam a kastélyig. Ma erről a kastélyról meséket mesélnek Aradon. Tudják pontosan, hány szoba van benne. Milyen a nagyterem, milyen az erkély, a torony és a berendezés. A kastély legendájával van tele a város. Álmélkodnak és nevetnek, összesugnak és találgatják. Hogyan lehetett ezt megcsinálni, milyen eszközök és formák között nőhet ilyen nagygyá egy vagyon? Szabad-e ennek így megnőni s illik-e valakinek kastélyba költözködni akkor, amikor milliókat sorvaszt a gond?

Hogy illik-e kastélyt venni, hogy szabad-e ősi birtokba ülni? Hát igen: szabad. Nem a Pálfiyak és a Festetichek privilégiuma a kastély. A polgári embernek is lehet ilyen ambíciója s a pénz arra való, hogy a magasabbrendű kivánságok is kielégítést találjanak belőle, a munkának is van nemessége, talán megérdemeltebb és jogosabb, mint a születésé. De nem szabad lázítani a pénzzel, nem szabad a ma született gazdagságból aranykoszorút fenni a homlokokra akkor, amikor mások töviskoronával járnak.

Ez a mohóság: kihívás. S nemcsak a lennről felfelé fenyegetők öklét hívja ki, hanem magára tereli az állam megtorló tekintetét is. S megtörténik, hogy egy nap az állam —

mondjuk — megcsömörlik, — mondjuk — észre tér és bekövetkezik a mind hangosabban hangzó kívánság, amelynek gondolatát is félve rejtetik maguk elől, hogy az állam ráteszi kezét a hadinyereségre. Ez a hangos provokálás szülheti azután az olyan retrográd intézkedéseket, mint a birtokforgalom korlátozása, amivel azután a tulajdonjogba történik beleavatkozás és a szabad kereskedelem elve szenved véres sérelmet.

Éppen ezért nem szabad a megtorló-szeri intézkedések szükségét felidézni. Aki a pénzébe készül futni, ne gyújtson ehhez reflektort. Maradjon csendben s az egyedül engesztelő hadikölcsönrel tegye jóvá, ha jóvátenni valója van. Jegyezzen és tegye ezt is névtelenül, magáért a célért. Több mérsékletet, több szerénységet uraim! Hagyjuk meg a legendákat továbbra is azoknak a hősöknek, akiket nem a konjunktura, hanem a vér avatott fel.

Belgium nem akadály a békének.

(A kancellár beszédének kedvező hatása.)

Bécsből jelentik: Haertling gróf birodalmi kancellárnak a német birodalmi gyűlés főbizottsága tegnapi ülésén Belgium jövődősorsáról mondott beszéde a legnagyobb hatást tette bécsi diplomáciai és politikai körökre. Örömmel állapítják meg a megegyezési béke hívei, hogy Haertling grófnak Belgiumra vonatkozó nyilatkozata, amelyet a német legfelsőbb hadvezetőséggel való egyetértésben és annak előzetes tudtával tett meg, jóval messzebb megy határozottságban, nyíltságban és szabadságban, mint a felelős német kormány eddig ez ügyben megtett összes kijelentései. Ezért remélhető, hogy

a kancellárnak Belgium sorsát érintő megnyilatkozása meg fogja tenni kedvező hatását az ellenséges külföldnek, különösen pedig Franciaországnak és Angliának közvéleményére és talán kormányára is.

A birodalmi gyűlés tagjainak túlnyomó többségéből Haertlingnek Belgiumra vonatkozó kijelentése a legkedvezőbb hatást váltották ki. Az alldéutsch tendenciákat szolgáló konzervatívok kivételével, akiknek nevében Westarp gróf kijelentette, hogy nem ért egyet a kancellár nyilatkozatával, az összes pártok, még a Scheidemann vezetése alatt álló szociálisták is zajos helyesléssel kísérték Haertling fejtegetéseit. A kancellár beszédének hatása alatt a vita a hadihiteljavaslatról néhány perc alatt véget ért és az összes pártok, még a Scheidemann vezetése alatt álló szociálisták is megszavazták a hadihiteleket, csak a független szociálista csoport szavazott ellene. A birodalmi gyűlés őszig enapolta üléseit és megkezdte nyári szünetét.

A válság tehát egyelőre véget ért és valószínű, hogy őszig nem is lesz különösebb esemény a politikában.

A Neue Freie Presse berlini tudósítója jelenti lapjának, hogy a birodalmi gyűlés többségi pártjainak képviselői tegnap a kancellárból kikényszerítették, hogy határozott kijelentést tegyen Belgium sorsát illetően. A birodalmi gyűlés többségi pártjai ezzel tényleges bizonyítékot akartak arra nézve, hogy dacára Kühlmann távozásának, az eddigi politikát tovább folytatni és különösen

az ellen a benyomás ellen akarják nyilatkozatot, amelyet Hintze kinevezése tett azért, mert Hintzét régebbi idő óta az alldéutschok mindig mint saját jelöltjüket emlegették. A birodalmi gyűlés többségi pártjainak képviselői, akikkel a lap tudósítójának alkalmat volt beszélni, kijelentették, hogy a többségi pártokra nézve a jelenlegi időpontban csak várakozó taktika volt lehetséges, ősszel már tisztábban fognak látni és mindenestre kizárt dolog az, hogy Hintze, amit egyébként ő maga sem szándékozik, alldéutsch politikát csináljon.

Berlinből jelentik hivatalosan: Azokról a fejtegetésekről, melyeket a birodalmi kancellár a főbizottságban a belga kérdéssel tett, olyan közlemények jelentek meg, melyek félreértést okozhatnak. A kancellár ezeket mondta:

— Ai Belgium jövőjét illeti, mint már tegnap mondtam, Belgium megszállása és jelenlegi birtoka azt jelenti, hogy kezizálog van kezünkben a jövő tárgyalások szempontjából. A kezizálog fogalmában rejlik, hogy azt, amit zálogul kezünkben tartunk, nem akarjuk megtartani, ha a tárgyalások kedvező eredményre vezetnek. Nincsen szándékunkban Belgiumot bármilyen formában megtartani. Mi pontosan azt kívánjuk, mint már február 24-én is mondtam, hogy a háború után újból fejtámadó Belgium mint önálló állam, mely senkinek sincs vazallusként alávetve, velünk barátságos jó viszonyban éljen. Ez az álláspont, melyet a belga probléma ügyében kezdettől fogva elfoglaltam és amelyet ma is elfoglalok.

— Uraim! Politikámnak ez a része teljesen összefügg azokkal az általános irányvonalakkal, melyeket önök előtt tegnap ismerttettem. Számunkra ez a háború védelmi háború. Minthogy védekező háborút folytatunk, tőlünk kezdettől fogva távol áll minden imperialisztikus, minden világalomra törekvő irányzat. Békecéljaink is ennek megfelelőek. Amit mi akarunk, területünk sértetlensége és a szabad levegő, főképpen gazdasági téren és természetesen a Kellő biztosításunk eljövendő nehéz idők esetére is. Ez áll teljesen arra az álláspontra is, melyet a belga kérdésben elfoglaltunk.

— Hogy ezt az álláspontot részleteiben hogyan lehet megállapítani, ez a jövődőtárgyalásoktól függ, erről most nem tehetek közelebbi nyilatkozatokat. Be kell érnem azzal, hogy itt újból

kifejezetten megállapítottam, az általános mérvadó irányvonalakat.

Berlinből jelentik: Hertling gróf birodalmi kancellár tegnap este visszatért a főhadiszállásra, míg Hintze admirális Krisztianába utazott, hogy elhúcsuzzék. Valószínű, hogy Hintze a jövő hét elején visszatér Berlinbe, hogy átvegye a külügyminisztérium vezetését. Hivatalos közlés kinevezéséről eddig még nem történt, mára vagy holnapra várják a kinevezés publikálását. Payer alkancellár az összes frakciókból több képviselőt magához hivatott és bemutatta őket Hintzének. A képviselőkkel folytatott beszélgetés folyamán Hintze a legnagyobb határozottsággal kijelentette, hogy a kancellár politikájának alapjára helyezkedik és különösen azokat az alapelveket vallja magáénak, amelyek a német kormányának a pápa jegyzékében adott válaszában vannak lefektetve.

Egy szabadelvű képviselő, aki szintén jelen volt ezen a megbeszélésen, a legnagyobb határozottsággal kijelentette, hogy Hintze nem alldeutsch.

Ujarad mosakodása.

(Mégis uzsorások!)

A vádaskodva védekezés a bűnösök kétségbeesett eszköze. Így tesz Ujarad is. A gyomrunkra való uzsoráskodás vádjá ellen, a mi uzsoráskodásunkkal védekezik. Nem esünk egyenlő elbírálás alá. Ott egy egész község lakossága él vissza a háborús helyzettel, itt csak egyesek. Én csak ezzel akarok foglalkozni. A cikk többi részét másra hagyom.

A háború az élelmezési viszonyokat rontotta meg legjobban, sokszorosan reá vagyunk utalva a zöld főzélékre. Évtizedek óta Ujarad volt a szállítónk, most is az. De szállítónk háborús helyzetünket kihasználja. Hogy tízszeres munkát végeznek a sváb asszonyok, lehet, de tízszeres munkának, tízszeres is az eredménye. Ez azonban nem jog arra, hogy az eredménynek értékét ez okból 200—300%-al túlbecsüljük! Ha tízszeres munkából tízszer, annyi babja terem a sváb asszonynak és ezt a mennyiséget még ötvenszeres áron is adja el, kész a kalkulust! Ez a kitünő kalkuláló képesség, a gyümölcsnek árát is éppen úgy felemeli. Ugyáltszik az öreg föld is megérzi a háborút, az is csak tízszeres munkával termi a gyümölcsöt.

A hadiuzsorásnak, hadimilliomosnak nem okvetlen szükséges a zöldségféle, beszerezhet az más, drágább élelmi cikket is. Ez a zöld takarmány a háború igavonóinak, a hivatalnokoknak szükségszerű tápláléka. Azért illeti meg joggal „a lelketlen uzsorás” címe az ujaradi svábokat, mert pólip-karjukkal ezt, a különben is agyongyötört osztályt ölelik át s annak a vérét szipolyozzák. Pedig a háború előtt is ettől az osztálytól élt.

Valami különbség van a fejkendő és a zöld bab között! A fejkendőt a kereskedő nem szeretheti be a háború előtti áron, tehát úgy nem is adhatja. A zöldbab megművelése azonban ma sem igényel több munkát. Fejkendőt nem is muszáj venni, de zöldséget, más élelem hiányában venni kell. Az luxus dolog, ez a megélhetés kérdése. A takarmányrépa-mag ügye, ha igaz, szegyenletes dolog. A rendőrség kötelessége volna, hogy ezt a kereskedőt kinyomozza és lecsukassa. A takarmányrépa magja a tavaszon hét korona volt. Aki huszonnégy koronát mert kérni érte, azt mint áruuzsorást le kell csukni. Ezt a város tisztessége érdekében is meg kell tenni, mert annak a birtok elter-

jed más városokba is, s ha elnézzük — közös szegyenünk, mint a hogy minden ujaradinak szegylene sváb parasztjainak önző kapzsisága.

Egy másik cikkíró bus rezignációval emeli fel, hogy Ujarad képe éppen olyan, mint a háború előtt. Igaz! Ujarad népe okos. Nem megy szöllőt és palotákat venni. Az urhatnamság láza nem emésztí. Ez a sváb paraszt lélekiana nem ismeri. Ők a pénzöket a takarékbába hordják, ott látható a gyomrunkon való gazdálkodás eredménye. Van esze, nem dobja el magától a pénzt, amikor annak alig van vásárló értéke. Bevárják, míg a pénznek újra — értéke lesz. Mert lesz! Nekik pedig van türelmük ezt bevárni.

De azért a tegnapi piacon a sváb paraszt-asszony leánya kék selyem ruhában, fehér kalapban ült a kosarakon, míg az édesanyja élelmesen szedegette össze az ezreket. Tehát az az ujaradi nagy csend még sem a pénztelenség forrása. Őket a mi rendőrségünk ártalmatlanokká nem teheti. Ha nekik nem elég jó a vevő, akkor kiterjesztik karjaikat kosaraik felé és mélabusan mondják: „El fan attia”. De ha jön egy kivánatos pasas, mint a vércse úgy csapnak le rája.

A nyolcadik hadikölcsönre azonban úgy halljuk, Ujarad nem jegyez. Amit eddig jegyzett, alig több a semminél. Jobbnak és biztonságban tartja a Netter-Theisz bankját, mint a hadikölcsön kötvényt.

„Ujarad még mindig a régi tiszta, egyforma házu, megszokott külsejű német község...” Igen az! csak takarékbetétjei szaporodtak. Ilyenek az ujaradiak!

Hivatalnok.

TANÜGY.

Kettő választott főigazgatóság.

(Arad soha sem kap semmit.)

Nagyváradról jelentik: A nagyvárad kerületi főigazgatóság évek óta csekély személyzetiel küzd meg azzal a hatalmas adminisztrációs munkával, amelyet a hatáskörébe tartozó huszonkét középiskola ügyeinek intézése reá ró. A királyi főigazgató mellett egy tollnok és egy berendelt köznevelési tanár végzi a feendőket, amelyek óriási mértékben igénybeveszik a munkások teherbírását.

A kultuszminiszter méltányolta a főigazgatóság túlterheltségét és tegnap délben érkezett értesítése szerint, elrendelte a főigazgatósági kerület kettéválasztását.

A nagyvárad tanterület a rendelet értelmében kétfélszre oszlik. A temesvári és a Temesvár vidéki középiskolákat, nevezetesen az öt temesvári középfokú intézet, a hugosi, karánsebesi, fehértemplomi állami főgimnáziumokat és a verseci főreáliskolát kikapcsolják a tanterületből és a temesvári tanterületi kirendeltség hatásköre alá rendelik. Ide tartozik még a nagyszebeni tanterületből kivont dévai főreáliskola és a szegedi tanterületből kikapcsolt pancsovai állami főgimnázium.

Mint hogy új tanterületi főigazgatóságot csak törvényhozással lehet felállítani, a temesvári kirendeltséget törvényjavaslat útján rövidesen főigazgatósággá fejlesztik. Minden valószínűség szerint addig is teljes autonómiaja lesz és nem tartozik a nagyvárad főigazgatóság alá.

A nagyvárad tanterületben megmaradnak a helybeli intézeteken kívül a nagyszalontai, belényesi, gyulai, aradi békési, békéscsabai főgimnáziumok, az aradi főreáliskola, a békéscsabai leány felsőkereskedelmi, azonkívül a szegedi kerületből hozzácsatolják a szentesi állami főgimnáziumot, a nagyszebeniből pedig a zilahi református és a szikágyosmlyói királyi katolikus főgimnáziumot. Ily módon a tanterülethez tízenegy középiskola tartozik. Aradra előnyösebb lenne, ha Temesvárhoz csatolnák, ha már nem itt szervezik a főigazgatóságot.

A kettéválasztó rendelet augusztus elsején lép életbe. A kultuszminiszter egyttal utasította a főigazgatóságot, hogy a kikapcsolt intézetek aktáit visszamenőleg adja át a temesvári kirendeltségnek. A főigazgatóságon már megkezdtek a horribilis munkát, hogy a szóbanforgó intézetekre vonatkozó minden iratot 1869-től kezdve ki válogassák.

(—) Meghívás. Arad sz. kir. város iskolaszéke folyó évi július hó 16-án, azaz kedden délután 4 órakor a városház emeleti kistermében tanítválasztó ülést tart, amelyre az iskolaszék t. tagjait van szerencsém meghívni. Variassy Lajos Iskolaszéki elnök.

Módosítják a mozitörvényt.

(A városok bérbeadhathják a mozit. — Nem lesz kötelező a házi kezelés. — Lényeges módosításokról beszélnek.)

(Budapesti tudósítónktól.) A mozitörvény tárgyalására csak a nyári szünet után kerül a sor. Addig vigan folyik a vita. A mozisok erősen drukkolnak, de sok tekintetben velük együtt drukkol a publikum is, aki e pillanatban nem tudja még, milyen is lesz az államosított Duci bácsi és a közsegésített Asta Nielsen. Annyi bizonyos, hogy a ma gyar városokra ráfér egy kis új jövedelem, különösen rájuk fér most, amikor a háború okozta kiadások terheit már alig tudják viselni, viszont azonban a mozi jövedelme nem fedezné a háború okozta kiadásokat, ellenben tönkremenne egy virágzásnak induló új keletű ipar, amely a városok házi kezelésében talán nem is lenne többé annyira jövedelmező, mint ma, amikor a mozik előtt éppen úgy sorfalat állnak az emberek, mint a zsirosztogatásnál.

A mozisok természetesen fűt és fát, kormány pártot és munkapártot egyformán megmozgatnak, hogy a törvényjavaslatból ne legyen törvény. Legalább is ne legyen olyan törvény, mint amilyen azt Wekerle tervezi. Deputációk keresik a befolyásosabb honatyákat, akik manapság már járják a mozi és az ötezer méteres komédiák mellett ugylátszik kezdenek alaposabban foglalkozni ezzel az igen komoly kérdéssel is.

Jól informált helyről kapom azt az értesítést, hogy valamelyes megoldás készülében van. Ugyáltszik, itt is kompromisszum készül.

Mind haladása az időnek: a mozi is politikai kérdés lett már!

A törvényjavaslaton előreláthatólag enyhíteni fognak. Talán egyes szakaszok kimaradnak belőle, mások megváltoznak, esetleg új szakaszok is kerülnek bele. Szóval a mozijavaslatnál ugyanaz történnék, mint a választói joggal.

Állítólag a mozisok bírják már befolyásos és moziiban gyakran járó honatyák ígérését arra vonatkozólag, hogy a mozikat nem veszik ki azok kezéből, akik azt naggyá tették. Az elv, az alapelv marad a régi: a mozi a községeknek, a városoknak lesz tényleg új jövedelmi forrása, viszont azonban a város, a község nem tartozik házilag kezelni ezt a városi üzemet, hanem bérbe adhatja azt. Néhány városban már ma is városi monopólium a mozi. A város e monopóliumát bérlet útján értékesíti. Ugyanez a helyzet lenne általános az egész országban.

A törvényjavaslat módosításában alkalmassint módot talál majd arra, hogy bizonyos jogos érdekeket megvédjen. A mozisok azt hiszik, hogy a mozik bérbeadásánál sikerül majd megfelelő előnyt biztosítani azoknak, akik eme előnyök elnyerésére jogosak.

Hogyan és mint lesz, azt e pillanatban nem lehet tudni, annyi bizonyos, hogy a törvényjavaslaton változás történik, a mostani szigorúsága sok tekintetben enyhülni fog és mire a javaslatból törvény lesz, addigra a mozisok szomorúsága és kétségbeesése is el fog mulni.

Nem szállítják le a lisztadagokat.

(A kormánybiztos közbenjárásának van sikere.)

A város közönsége jogos szomorúsággal vette tudomásul Lőcs Rezső helyettes polgármesternek, a közéleti vállalat vezetőjének a napokban tett ama nyilatkozatát, hogy a lisztadagokat le kell szállítani, mert az új gazdasági év megkezdéséig nem áll a város rendelkezésére annyi lisztmennyiség, hogy a város lakosságának szükségletét a vállalat a rendes adagok kiszolgáltatásával kielégítse. A vállalat vezetősége mindent elkövetett, hogy a helyzeten segítsen, de nem sok reményt fűzött ahhoz, hogy a helyzet megjavuljon. A háztartásokban kénytelen-kelletlen belenyugodtak a változtathatatlanba és már kisebb karéj kenyeret szeltek az étkezéshez és álltak abban a reményben, hogy esetleg burgonyával fogja pótolni a városi vállalat a hiányzó lisztet.

Ma azután örömdetes hír érkezett a városhoz és ez a hír bizonyára az öröm sugarát fogja varázsolni a szomorú arcokra. Lőcs Rezső helyettes polgármester táviratilag megkereste Malatinszky Lajos közéleti kormánybiztost, járjon el a közéleti miniszternél abban az irányban, hogy a város helyzetén segítsen. Malatinszky kormánybiztos ma táviratilag értesítette Lőcs Rezsőt, hogy közbenjárása eredménnyel járt. A közéleti miniszter Arad város ellátatlan lakossága részére július hó 15-től augusztus hó 15-ig a rendes husz waggon lisztkompetenciát utalt ki.

Az Aradi Közlöny munkatársa előtt Lőcs Rezső helyettes polgármester erről az örömdetes eredménnyel így nyilatkozott:

— Ma táviratot kaptam Malatinszky közéleti kormánybiztostól, aki arról értesít, hogy a közéleti miniszter az ő közbenjárására a város részére most esedékes egy hónapi lisztkompetencia fejében a rendes husz waggon lisztet utalt ki. A miniszternek ez az intézkedése természetesen hatályon kívül helyezi azt az intézkedésünket, hogy a lisztadagokat leszállítsuk. Most már nem áll fenn annak szükségessége, hogy a lisztadagokat redukáljuk. Mindenki meg fogja kapni rendes lisztadagját. Sőt a helyzet még javult is, amennyiben nagymennyiségű burgonyát kértünk és ha

ezt megkapjuk, akkor az ellátás tekintetében a helyzet egyenesen nagyszerű lesz.

— Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy a kiutalt lisztet nem Aradon fogjuk megkapni, mert Aradon liszt nincs. Halmos Dezső most folytat tanácskozásokat az Országos Közéleti Hivatallal, hogy milyen helyekről fogjuk a lisztet megkapni. A husz waggont nem kapjuk meg egyszerre, hanem heti részletekben. Ezért megtörténhetik, hogy a közéleti vállalaton kívül eső okokból, főként a szállítási nehézségek következtében a kiosztás ma denkor 1—2 napl késedelmet szenvedhet. Tanácsos tehát, hogy a közönség továbbra is takarékoskodjék, nehogy liszt nélkül maradjon arra az 1—2 napra, amire a szállítási késedelmek miatt számítani lehet.

A helyettes polgármester nyilatkozata bizonyára megnyugvást fog kelteni az egész polgárságban, amely megfogadja a takarékoságra vonatkozó tanácsot.

Egyébként a városi tanács mai ülésén is több életügyi kérdés került szóba. Így a Haditermék részvénytársaság aradi kirendeltségének azt az átiratát tárgyalták, amely szerint az aradi rendőrség által lefoglalt lisztmennyiséget a város részére utalja ki. Az átiratot a tanács tudomásul vette.

A közéleti miniszter rendeletileg közölte, hogy nemcsak a mezőgazdasági, hanem a nehéz ipari munkások is felemelt lisztadagokat kapnak. Így a mozdonyvezetők, fűtők, bányászok stb. részére 500 gramm, az éjjeli őrzőben dolgozó munkások részére 400 gramm minden egyéb nehéz munkát végző munkások részére pedig 350 grammal állapította meg a miniszter a fejadagot.

Kolossa vasúti vendéglős kérte a tanácsot, hogy az átutazó német és osztrák tisztek részére július második felében is a mostani kenyéradagokat adhassa ki és nem a redukált adagot. A tanács kimondotta, hogy nem teljesíti a kérelmet. Erre az intézkedésre a miniszter fenti intézkedése következtében bizonyára nem fog sor kerülni.

MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap: Délután: Csárdás királyné. Este Vágó Béla felléptével Párisi rongyszedő.

Hétfő: Iglió diákok.

Kedd: Pethes Imre, a Nemzeti Színház művésznének felléptével A vasgyáros. Rendes helyárok.

Szerda: Pethes Imre felléptével Az aranyember. Rendes helyárok.

Csütörtök: Pethes Imre, Engel Sári és Kurzer Böske felléptével: Hadifogoly, ujdonság, Felemelt helyárok.

Péntek, szombat: Ugyanaz.

Finta Sári emlékének megörökítése.

(Rubletzky Géza alkotása a temetőben.)

Az aradi felső temető ma reggel óta egy nagy értékű műalkotással lett gazdagabb. Albert Andor szobra után ma Rubletzky Géának egy csodásan szép mesterműve ad szépséget az egyébként sablonos sírkövekkel telerakott temetőnek.

Két évvel ezelőtt a város társadalmi életének mély megdöbbenésére pusztult el váratlanul Finta Sárika. Maga volt a tavasz, a szépség s fiatalságának minden bájosságát a mélyen sujtott szülők — kik közül az édes atya

azóta már ott nyugszik-forrón szerető leánygyermekével a temetőben — hogy örök időkre feledhetetlenné tegyék. Rubletzky Géát bízták meg leánykájuk sírelmének megmintázásával. A művészt mélyen lelkén ragadta meg a tragikus vég s oly lendületbe vitte művészetét, amelynek eredménye előtt a főváros művészvilága is elragadtatással állott meg. Rubletzky munkába fogott s bár nem ismerte a leánykát, lelkében maga elé képzelte alakját s rövid pár nap alatt mintázó fája alól életre kelt az agyag. Finta Sári szobra a legszebb élet emléket hirdető állott a Bohus-palotában levő műteremben.

A háborús munkaviszonyok egész a mai napig elődák a szobor felállítását. Végre azonban befejeződött a munka s ma a fehér márványkőbe faragott gyönyörű szobor, mely majdnem életnagyságban ábrázolja Finta Sáríkat, készen áll a temetőben s hirdeti minden időközön át Rubletzky Géza magas fokú művészetét. A szobron a leányka két karjával keblére szorít egy csokor rózsát, arcán derű, mosoly hirdeti a viruló tavaszt s a lendület, melyet jobb lábával való kilépése ad és az a lengesség, melyet az alak egész szépsége ad, a világtól való legszebb bucsuvételt fejezi ki. A leány alak mellett egy koszorúval díszített hamrveder egészíti ki a szobrot, melyen „Sárika élt 18 évet” felírás hirdeti a legfájdalmasabb veszteséget. A szobor a temetői fűt bal-

oldali utolsó járásán áll a Finta-család sírkövéjében. Az emlékmű felállítása teljes csendben csak a családtagok jelenlétében történt meg.

—S.—V.

Ötvenezer koronás berendezés a téli színházban. A tanács mai ülésén Kovács Vincé kulturtanácsnok bemutatta a téli színházban szükséges berendezések és átalakítási munkálatok tervezetét. A város ötvenezer korona költséggel akarja a szükséges berendezéseket eszközölni. Az új függöny tízenhatezer koronába kerül. Szükséges ezenkívül huszonöt darab új székátházat és háromszázhatvan darab ülőszék új párnázása, egy vetítógép beszerzése stb. A tanács kimondotta, hogy átteszi az ügyet a műszaki bizottsághoz, amely aztán javaslatot tesz a tanácsnak a szükséges berendezésekre nézve. A kulturtanácsnok végül bejelentette, hogy moziadó címén az elmúlt hónapban tízenyolcezer korona folyt be a városi pénztárba.

A budapesti Apolló-kabaré tagjai a Modern Kabaréban. A közönség már ma is nagy érdeklődést tanúsított a budapesti Apolló-kabaré művészársaságának hétfői és keddi előadásai iránt. A két előadásra már ma számos jegy kelt el és ezért ajánlatos, hogy jegyeről mindenki már most gondoskodjék. Kőváry Gyula és a kitűnő együttes tagjai az Apolló idei szezonjának sláger számait fogják bemutatni a két estén az aradi közönségnek. Teljesen más lesz a hétfői és teljesen más a keddi. Holnap délután mérsékelt helyáru előadásban és este Vágó Géának nagy sikert aratott pompás revüjét adják elő a kabaré tagjai.

A színházi iróda hírei. Pethes Imre. Az Aradról Budapestre került művészek közül Pethes Imre egyike azon kiváló nagy művészeknek, akik a Nemzeti színházban, az ország első színházában is a legelső művészek között foglal helyett. Most a mikor a budapesti színházak nyáron is nyitva vannak és a film vállalatoknál is többet keresnek mint vidéki vendég szerepléssel. Pethes Imre áldozatot hoz, mikor a nehéz és fárasztó Krisztus eljátszása után Aradra jön. De ő is, mint minden innen elkerült művész szeretővel keresi fel az ő régi jó közönségét, másutt nem lép fel. Pethes Imre, Engel Sári és Kurzer Böske tanítványaival kedden, szerdán és csütörtökön lép fel.

Visszavert

ellenséges támadás az egész fronton.

Berlin, július 13. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti: Nyugati harctér. Rupprecht trónörökös hadcsapata: Bailleultól délnyugatra erős angol osztagok ismételt támadásait visszavertük. Alberttől északra szintén meggyúsultak az ellenség éjjeli előretörésel. Az Avre nyugati partján heves tüzerharc után a franciák Castel és Mailly mellett részleges támadásra indultak, amelyet délután Mailly mellett, este pedig az egész harci szakaszon újabb előkészítés után megismételtek. Castellba és az Anchin majorba az ellenség befészkelte magát. E vonaltól keletre azonban támadásai ellenlökésünk következtében összeomlottak.

A német trónörökös hadcsapata: Az Oise és a Marne között a harci tevékenység élénk maradt. Longpontnál és Burq-tól délre visszavertük az ellenség előretörésait.

Albrecht herceg hadcsapata: A középső Vogézekben és a Hartmannsweilerkopfon a harci tevékenység feléledt. Pont a Moussontól északra és a Fave szakadékban az ellenség éjjeli előretörésel meggyúsultak. Június havában a német frontokon 168 ellenséges repülőgépet lőttünk le. Ezek közül 92-től elhárító ütégeink lelőttek, továbbá 62 kötött léggömböt. A lelőtt repülőgépek közül 215 birtokunkban van, a többi az ellenséges állásokon túl szemünk láttára lezuhant. A veszteségünk júniusban 15 repülőgép és 5 kötött léggömb. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Katonaszökevények összeesküdtek az ujvidéki rendőrség ellen.

(A bácskai nábob fia mint bandavezér.)

Ujvidékről jelentik: Néhány hete rövid időközben háromszor követték el merényletet három rendőr ellen. Hamarosan kiderült, hogy az orvátadásokat katonaszökevények követték el. Több katonaszökevényt el is fogtak, a kik bevallották, hogy szövetkeztek az ujvidéki rendőrség elpusztítására, mert a rendőrség szállási különítménye rávetette magát a katonaszökevényekre és nem engedte őket bujdosni a kukoricában és a szállások között. Az egész környék katonaszökevényei szervezett bandában éltek a környéken, vezérik soká Létics Platon, Létics Vászó ujvidéki milliós földbirtokos fia volt.

A rendőrséget névtelen feljelentés vezette a tettesek nyomára. A névtelen levél megírta Payerle Nándor főkapitánynak, hogy a katonaszökevények között vannak Létics Vászó fia, akik már régen megszűntek csapattestüktől és bosszút esküdtek a szökevények elfogására kirendelt rendőrök ellen. Arról is értesítették a főkapitányt, hogy július 7-én este 7 és 8 óra között nagy vacsora lesz Léticséknél, amelyen a szökevény fiúk is résztvesznek. A rendőrség a legnagyobb óvatossággal zárta körül Létics Vászó szállását, de amikor rajtaütöttek, a rendőrök észrevették, hogy az asszonyok és gyerekek jeleket adtak, amelylyel értesítették a szökevényeket, hogy merről jönnek a rendőrök. Amikor a rendőrök bevonultak a lakásba, a dúsan felterített asztal körül igen sokan ültek, a többi között egy ujvidéki törvényhatósági bizottsági tag is. A szökevények helye üres volt.

A szállásról azonban nem menekülhettek el, mert azt a rendőrök minden oldalról körül-

vették. A rendőrök szuronyaikkal a földet kezdték döfködni s egy trágyadomb helyén, amely a földdel egy szinten van, a szurony hirtelen beszaladt a földbe. Ezen a nyomon elindulva fészegetni kezdték a talajt és akkor egy kényelmesre épített fedezék tűnt elő, amelyből két kéz nyult fel megadásra. Az elbujt ember előjött s megállapították, hogy Létics Platon katonaszökevény, a házigazda fia.

Amint megláncolták, bevallotta, hogy a 86. gyalogezred katonája s másfél éve szökött meg. A merényleteket az ő vezetése mellett követték el, részes benne a bátyja s három unoka festvére is. Elmondotta, hogy el akarták pusztítani Zambauer kapitányt, mert az üldözte főképpen a szökevényeket. Minden tartózkodás nélkül elmondotta Létics azt is, hogy az ujvidéki földeken rejtőzködő katonaszökevények minden héten kétszer-háromszor összejöttek, hogy megbeszéljék a teendőket és a védekezést. A faluk rendőrei nem igen zaklatták őket, de annál több rettegni valójuk volt az ujvidéki rendőrségtől. A legutóbbi értekezleten Zambauer rendőrkapitány meggyilkolását tárgyalták és úgy határoztak, hogy ezt a lépést későbbre halasztják.

A rendőrség két napig maradt körül a szállások között. Ez alatt az idő alatt Létics Platon egy pajtába volt zárva. Mikor Létics el akarták szállítani, a pajta üres volt s a bilincsek érintetlenül feküdtek a földön. A bandavezér Milics Bogdán szállási rendőrséghez kivezé nyelt altiszt őrizte, aki nyilvánvalóan megszökött. A rendőraltszót a főkapitány letartóztatta. A vizsgálat folyik.

maos Kamattal együtt nyolc éven át 10.000 koronánál jelentékenyen nagyobb összeget tesz ki, a biztosító tehát a kikötött biztosítási időtartam elteltéig magának a biztosítottnak befizetéseiből alakíthatta volna meg a biztosított összeget, a biztosítottnak korábbi elhalta esetén pedig ellenszolgáltatás nélkül tartja meg a már befizetett díjakat s így kockázatot egyik esetben sem visel.

Az, hogy a befizetett díjak bizonyos részét az alperes kezelési és igazgatási költségek címén számolja el, teljesen közömbös. A kifejtettek szerint az alperes a befizetett díjakat a kereskedelmi törvény 506. és 486. §-ai értelmében a biztosítottnak, illetve igazolt jogutódának *visszaszolgáltatni köteles*.

A Kuria szenzációs ítélete és indokolása, amely döntő jelentőségű, jogászi körökben bizonyára nagy feltűnést fog kelteni.

Az entente vezérei a békéről.

(Miert izgatják Oroszországot új háborúra?)

Genéből jelentik: Poincaré az Elyséeben beszédet fog intézni a diplomáciai karhoz. Párisi lapok közlik, hogy a Eöztársaság elnöke ebben a beszédében ismét ki fogja jelenteni, hogy az ententének nincs semmi oka közvetve vagy közvetlenül békeajánlatot tenni, a békeajánlatnak a központi hatalmaktól kell kiindulnia.

Berlnből jelentik: Mint a francia lapokból kitűnik, Lloyd-George múltkori beszédének, amelyet az amerikai csapatokhoz intézett, van egy olyan mondata, melyet a sajtó eddig nem közölt. Az angol miniszterelnök ezeket mondotta:

— Ha Vilmos császár és környezete Wilson békefeltételeit elfogadja, akkor nemcsak Amerikával köthet békét, hanem Nagybritanniával és Franciaországgal is. Eddig azonban semmi jele annak, hogy ilyen szándéka van.

Bécsből jelentik: Rotterdami távirat szerint Joffre tábornagy fogadta Nieuwe Rotterdamsche Courant munkatársát, aki előtt a háboru befejezéséről a következő nyilatkozatot tette:

— Nem tagadható, hogy az amerikai tüzéség eddig még nem tudott a helyzet magaslatára emelkedni. Remélem, hogy az e téren mutatkozó hiányokat sikerülni fog hamarosan kiküszöbölni. Szilárd meggyőződésen, hogy az amerikaiak Európában helyreállítják az egyensúlyt és a szabadságot. Hogy vajjon ez a jövő évben megtörténhet-e, azt matematikai pontossággal nem állíthatj asenki, mert a világháboru kimenetele ismeretlen tényezőtől függ és ez a tényező Oroszország. Ha sikerül a központi hatalmaknak Oroszországot gazdaságilag kiaknázni, sőt onnan segítséget is kapni, akkor abban a helyzetben lesznek, hogy a háborut sokáig folytathatják, ha azonban a keleti front a központi hatalmak számára zárva marad, akkor a világháboru vége sokkal hamarabb fog bekövetkezni, mint általában gondolják. Eppen ez az oka annak, hogy az entente Oroszországot a központi hatalmak ellen való háborúra akarja indítani.

Berlnből jelentik: A Tägliche Rundschau jelenti Berlnből: A francia többségi szociálisták több megnyilatkozásából az derül ki, hogy új kabinet megalakítására tesznek előkészületeket és hogy különösen Thomas Albertnak, a vol miniszternek, a szociálisták vezérének, jelöltsége áll előtérben.

Halál esetére nem fizetnek.

(A Kuria ítélete egy biztosító társaság ellen.)

Budapestről jelentik az alábbi érdekes esetet: Hubmann Gyula jönevű budapesti szabómester 1911. június 17. napján életbiztosítást kötött az Első Magyar Általános Biztosító Társasággal. A feltételek: A biztosítás tartama nyolc év. Hubmann évenként fizet 1103 korona 24 fillért és ezért 1917. év június 17-én 10.000 koronát kap, természetesen, ha még életben van. Ha előbb meghalna, a társaság fel van mentve a fizetés kötelezettsége alól és általános biztosító feltételek 13. paragrafusára alapján a befizetett díjak a társaságot illetik.

Az életbiztosítás létre jött. Már 2996 koronát 39 fillért befizetett, amikor 1915 november 23-án, négy évvel a biztosítás lejáratá előtt, bucsut mondott a földi életnek. Az özvegy most a biztosítótársasághoz fordult és visszakövetelte a befizetett díjakat. A társaság udvariasan elutasította, megmutatták a paragrafusokat, hogy halál esetén nem jár pénz.

Özvegy Hubmann Gyuláné Zboray Miklós dr ügyvéd, országgyűlési képviselő útján 2996 korona és 39 fillér és járulékaik erejéig pert indított az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ellen. A törvényszék elutasította a keresetet, elfogadván Matolcsay Kálmán dr-nak az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ügyészének védekezését, amely szerint a kereskedelmi törvény betartásával biztosítási ügylet jött létre, amelynek érvényét nem érinti az a kérdés, hogy az ügylet a biztosítottra nézve még a biztosítási összeg kiütetése ese-

tén is veszteséges és a biztosítóra nézve minden esetben nyereséges. A törvényszék ítéletét a tábla is helybenhagyta.

Zboray Miklós a tábla ítélete ellen felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kuriahoz és előadta, hogy jó erkölcsökbe ütközik az a biztosítási szerződés, amely a biztosítónak csakis anyagi előnyököt biztosít, a biztosítottat pedig minden körülmények közt megkárosítja. Erkölcstelen alap az emberek halálára spekulálni és az ítélet már a turpis causa alapján is feloldandó.

A Kuria Beck Hugó dr. kuriai tanácselnök emóklése alatt álló tanácsa hozott ítéletet. A Kuria helyt adott a felperes felülvizsgálati kérelmének és a tábla ítéletének megváltoztatásával az alperest 2996 korona tőke és kamatok kamatainak megfizetésére kötelezte. Az ítélet indokolása a következőket mondja:

— A kereskedelmi törvény 498. §-a értelmében életbiztosításnak az az ügylet tekintendő, amely által a biztosító ellenérték (díj) kikötése mellett bizonyos összeg fizetésére kötelezi magát akként, hogy fizetési kötelezettsége a biztosítottnak élettartalmáról, egészségétől, vagy testi épségétől van függővé téve. A most idézett törvényhely szövegével szemben nem lehet kétséges, hogy az itt említett ellenérték (díj) nem a biztosított összegnek, hanem a biztosítás elvállalásának ellenértékét jelenti. Nem lehet életbiztosításnak minősíteni olyan ügyletet, amelynek kikötései a biztosított összeg kifizetésének feltételeit akként határozzák meg, hogy a biztosító részéről való kockázatviselés teljességgel ki van zárva. Az évenként fizetendő 1103 korona 24 fillér a 4% ka-

Prága társadalmi botránya.

(A Türk villa rejtélye. — A konzulátusi szolga milliól. — Politikai affér letartóztatással.)

Nagy társadalmi botrány izgatja Prága város közönségét. Noha az újságok nem szelöltették az egész ügyet, mégis nyilvánosságra jutott, aminek abban van a magyarázata, hogy bár a prágaiak provinciális gögjükben világvárosnak tekintik városukat, annyira azonban még nem nagyvárosiak, hogy ne érdeklődjenek helyi pikantériák iránt. Tudják ők bizony, hogy az utcákon szaladgáló autók és diszes fogatok kinek a tulajdona, kitartással kutatnak a helyi nagyságok magánélete iránt s amit egyszer valaki megtudott, az szájról-szájra terjed, mind szélesebb körben lesz ismeretes, míg végre a nagy nyilvánosság birtokába jut, amint az az alábbi titokzatos esettel is történt.

Prága közelében egy kicsiny, de kellemes és elegáns nyaraló hely Rostok. Gazdag prágaiak, akik a nagy nyári hőségben is gyárak és irodájuk közelében akarnak maradni, ide építették szép és gondozott parkkal körülvett, kényelmesen berendezett villájukat. Egyikét ezeknek a villáknak „Türk”-nek nevezik, amely egy építőmester tulajdonát alkotta, aki nem annyira saját használatára, mint inkább spekulatív céljaira építette azt. Terve azonban nem sikerült, mert oly félreeső helyen állott a villa, hogy hiába szállította minden nap lejjebb a kért árat, még 80.000 koronáért sem akadt reá vevő. Annál nagyobb volt tehát öröme, amikor ez év februárjában jelentkezett egy vevő, aki minden felesleges kérdezősködés és alkudozás helyett letett az asztalra 150.000 koronát, mint vételárat, azonkívül 100.000 koronát fektetett be a villa átalakítási munkálataiba.

Alig költözött be az új tulajdonos nyaralójába, azonnal megindult az érdeklődésnek, pletykáknak visszatartózatlan lavinája. A kíváncsi szomszédok fáradságot és időt nem kímélve, hamarosan megtudták, hogy a „Türk” villa gazdáját Banek-nek hívják, született prágai, huzamosabb ideig a müncheni császári és királyi konzulátuson teljesített szolgálatot. Egyesek szerint, mint attaché, mások szerint pedig mint szolga. Az elfogulatlan szemlélők előtt ez utóbbi feltevés látszott helyesnek, mert Banek ur diplomatához nem illő, erősen kispolgáriás benyomást keltett, azonkívül a német nyelvet is tulságosan prágai dialektussal beszélt. Megtudták a kíváncsiak azt is, hogy a család feleségből, egy fiú és két gyönyörű szép leánygyermekből áll és hogy Banek ur abban az időben, amikor még, mint nem diplomata Prágában élt, egy nagyon szerény halandó volt. Az is élénk megbeszélés tárgyát képezte, hogy Banek ur fia tanonc egy prágai nyomdában s nem kevésbé feltűnt a két leány tulhajtott eleganciája. További három nap alatt kistűntek végre a rostokiak, hogy a két szépség művésznő, akik édesapjukat a nagy vagynonhoz hozzásegítették.

Az igazság kedvéért fel kell azonban fejeznünk, hogy a derék rostokiak nem elégedtek meg ezzel a tudományukkal. Ők továbbra is evidenciában tartották, hogy a Türk villában a látogatások napról-napra szaporodnak, hogy mindég diszesebb autók és fogatok állanak a park ajtaja előtt s különösen szóbeszéd tárgya volt az, hogy a vendégek összesége a férfi nemhez tartozik.

Ez a körülmény vezetett azután a botrányhoz. Az elegáns látogatók feleségei természetesen egyáltalában nem voltak elragadtat-

va a dolgok ilyen folyásán, nem egy boldog házasság válóperben végződött a Türk villa eseményei miatt, míg végre az elkeseredett asszonyok felkeltették a rendőrség figyelmét is. Megindult a nyomozás azon az alapon, hogy Banek ur nem pottyánhatott csak úgy bele a nagy gazdagságba s ekkor kitűnt, hogy a szépségek müncheni, berlini és prágai hódolói gavallérok voltak ugyan, de a bőkezűségük és Banek ur milliói között még mindig egy hatalmas, be nem töltött ur tátong, amely titokzatos vagyon eredete iránt a katonai ügyesség is érdeklődni kezdett. A hivatalos körök kellemetlen kíváncsiságának az volt az eredménye, hogy Banek urat és feleségét egy szép napon letartóztatták s hiába volt a befolyásos barátok minden intervenciója, még azt sem tudták elérni, hogy pártfogoltjaik a rendes vizsgálati foglyoknál kellemesebb cellát kapjanak. Banek ur is mindent megkísérelt, hogy leányainak a pénzszerzés terén elért nagy eredményeit plauzibilis magyarázatokkal tegye érthetővé, de mindez nem segített. A rendőrség épp olyan makacs maradt, mint a katonai ügyész és a Banek házaspár még ma is elzárva ül.

Az affér végéről valószínűleg nem fog értesülést szerezni a nagy nyilvánosság. Meg kell elégednünk a társadalmi botrányunk ezzel a pikáns oldalával, amelynek azonban érdekes politikai háttere is van.

ARADI PROBLÉMÁK.

Ujmikelaka se akar . . .

Kaptuk a következő sorokat: Az „Aradi Közlöny” tekintetes szerkesztőségének Arad.

Az utóbbi napokban több hirlapi közlemény jelent meg, hogy a szomszédos nagyközségek Arad városához volnának csatolandók; hogy Arad városa ez által a háború folyamán megbillent egyensúlyát ellensúlyozza.

Mi, ujmikelakai lakosok husz évvel ezelőtt a város tanácsától kérvényeztünk 300 négyzetölenként 200 házhelyre való telket, még pedig a sörházi földeket, a jelenlegi honvédszár lakatánya szabad lovardáját négyzetölenként 1 koronáért olyformán, hogy a város tanácsa ezen felajánlott összeget ne tekintse vételárnak, mert mi ezt csupán a tulajdonjog megszerzésére ajánlottuk fel, azonban tekintse, hogy 200 ház fog a kért területen felépülni és örök időkre adózni a városnak.

A város tanácsa másként gondolkozott, nem kívánta Arad város adózó polgárainak számát gyarapítani, elutasított bennünket kérelmünkkel.

Mily előrelátó, jóakaró is volt Arad város tanácsa hozzánk, nem kívánta, hogy a mi hajónk is zátonyra jusson az övéikkel, jóakaró hivatalos formában kikényszerített bennünket a határból — s csodálatos, minden támogatás nélkül saját erőnkől került Ujmikelaka arra a polcra, a hol ma van, igaz, a politikai hatóságunk az erkölcsi támogatást legmesszebbmenőleg megadta részünkre.

Ezek után semmi kedvünk ahhoz, hogy Arad hoz csatoljanak. Mi nem vesszük zokon Arad város akkori bölcs tanácsának ridegségét, mert ha csak egy kicsit gondolkoztak volna a dolog felett, eszükbe kellett volna jutni, hogy Arad városának adózó polgárokra szüksége van és lesz. Ma, mi-

dőn tényleg Községünket virágzóvá fejlesztettük, sanda szemmel néznek reánk, de nyugodjanak meg a változhatatlanba, mert mi sokkal jobban érezzük magunkat, mint az Arad gyámsága alatt levő Mosoczy-telep, mely egyidőben létesült Ujmikelakával, sőt mindannyiokkal szemben előnyben is vagyunk, mert bennünket azzal sem lehet ijesztgetni, hogy nem vezetik hozzánk a villanygőzöst, mert az már régen meg van Ujmikelakának s élvezzük is gyönyörrel annak előnyeit.

Ami pedig a gyáralapítást illeti, őszintén állíthatom, hogy oly előnyös hely sehol nincs Arad városának rendelkezésére, mint épen Ujmikelaka határában, hol a vasuti hálózat is csekély fáradsággal s költséggel becsatolható volna, ez azonban okot nem képez arra, hogy Ujmikelakát Aradhoz csatolják. Fogadja a tekintetes szerkesztőség a közlésért hálás köszönetemet: Ujmikelakai.

Arad és a rendfőnökség.

(Rendtartomány megosztás vagy rendi theologia.)

Figyelemmel kísérve úgy magát a városunkat és a minorita rendet egyaránt érintő fontos eseményt, t. i. a rendfőnöki székek eltételét Aradról, mint a katolikus kör tagjainak hozzászólásait. — a magam részéről ez ügyben a következőknek szíves közlését kérem.

Nehéz dolog azt az új rendkápitalani határozaton, mint az új rendfőnök elhatározásán nyugvó tény megváltoztatni, hogy a rendi székhely Kolozsvárra helyezessék át. Ezt bizonyára a rend fejlődésének érdeke kívánja meg, melyet az új tartományfőnök bizonyára a kolozsvári egyetem felhasználásával tervez elősegíteni. Mindazonáltal lehet szó oly módosatról, mely Aradnak érdekét teljesen kielégíti.

Egyik ily mód a magyarországi minorita rendházak megosztása két provinciára, vagyis egy magyarhoni s egy erdélyi rendtartományra. Ez esetben két rendfőnökség volna lehetséges Aradon és Kolozsvárott. A hazai szent Ferenczesek anyaországban két, egymástól független rendtartományra oszlanak, külön-külön főnökséggel. Egyik a Szűz Máriáról, másik a Kapisztrán sz. Jánosról nevezett tartomány. Ezen kívül az erdélyi rendházak külön harmadik (u. n. stefanita) tartományt alkotnak. Hasonlóképp két teljesen különálló provinciára (jászói és csornai) oszlik a hazai premontrei rend. A minorita rendnek, mely ugy az anyaországnak, mint Erdélynek területén tekintélyes számú rendházat számlál, — megosztása magyarországi és erdélyi provinciára, szintén lehetséges volna, feltéve — ami igen valószínű — hogy a római generális jóváhagyná ezt a változást. E esetben a rendfőnöki székek kérdésében se Aradnak birtokolt, se Kolozsvárnak reménybe helyezett joga nem szenvedne csorbát.

Amennyiben azonban ezen két tartományra való megosztás nem volna lehetséges, az esetben legalább a rend papnevelő intézetének, tehát egy theologiai főiskolának idehelyezésével kárpótolnák Aradot az elvesztett rendfőnöki széktől.

A rendnek kezdetben Marosvásárhelyen, jelenleg pedig Csütörtökhelyen működő papnevelő intézetének áthozatalára bőven lenne aradi zárdában hely, a rendfőnökségi helyiségek felszabadulása és a rendfőnökség tisztviselői karát alkotó papoknak eltávoztása folytán.

Azt hiszem, az aktuális ügynek akár előbb, akár utóbb említett megoldása teljesen kielégítené Arad városát és annak katolikus intelligenciáját.

HIREK.

Barabás Béla főispán a köztisztviselőikért

Barabás Béla főispán Schweigert Péterhez, az áhalmi tisztviselők aradi köre főtitkárához az alábbi levelet küldte: Az állami tisztviselők országos egyesületének Arad vidéki köre 1918. május hó 21-én tartott közgyűlésének egyhangu határozatát, valamint az azt kísérő levelet megkaptam. Én magam, feljes odaadásal és mély rokonszenvvel viseltetem a tisztviselők sorsáért és így erkölcsi kötelességemnek tartom a kormányelnök úrhoz intézett feliratukban foglalt kérelmeket és kívánásokat támogatni. Azonban gyakorlatból tudom, hogy ha én egy hasonló szellemű felterjesztésben ezen felirat tartalmát támogatnám, azzal nem sokat érnék el. Elhatároztam tehát, hogy legközelebbi budapesti utazásom alkalmával fel fogom keresni ezen feliratokkal és ott a referensnél, — szükség esetén magánál a miniszter úrnál — elkövetek mindent, hogy a kívánásuk és kérelmük, ami szerintem az igazságnak és méltányosságnak megfelel, lehetőleg egész terjedelmében teljesíthető legyen.

Erről Önöket értesítve, vagyok kiváló tisztelettel és hazafias üdvözléssel Barabás Béla főispán.

Máris történtek egyes intézkedések az állami alkalmazottak helyzetének javítására, de míg az áruzsora teljes eréllyel és az egész vonalon letörve nem lesz, a célzott s kívánatos eredményt ezek nem hozhatják meg.

— A miniszterelnök Bécsben. Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök hétfőn este ideérkezik és tanácskozni fog Burián István gróf külügyminiszterrel. Wekerle a legközelebbi napokban nyilatkozik a magyar parlamentben a külügyi helyzetről.

— Miniszteri köszönet Neuman Adolf bárónak. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter végvári Neuman Adolf bárónak, illetve a vezetése alatt álló Neuman Testvérek aradi cégnek, az aradgáji állami elemi iskola tanulói javára egyezer korona tőkével tett alapítványáért köszönetét nyilvánította.

— Három aranyérem. József főherceg nemrégiben sajátkezűleg tűzte föl Hetyi Frigyes tábori törzspilótának a második arany vitézségi érmét. Most arról értesülünk, hogy a király most harmadikban tüntette ki a hős pilótát az arany vitézségi éremmel és pedig a Plave mellett lefolyt legutóbbi véres harcokban tanúsított rettenthetetlen magatartásáért és kiváló teljesítményéért.

— Angol alezredes gyilkolta meg Mirbach grótot. Berlinből jelentik: Stockholmi jelentések szerint azon a gyűlésen, amelyen elhatározták Mirbach gróf meggyilkolását, két specialista forradalmár, Karelín és Sternberg megakartak elégedni a követ kintasításával, azonban Günzlei angol alezredes, aki a murmon csapattól érkezett a gyűlésre, követelte Mirbach megöletését.

— Kinevezések. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Burián Róbert 3. huszárezredbeli főhadnagyot századossá, Potoczky Imre 12. huszárezredbeli hadnagyot főhadnaggyá, Welsz Károly 12. huszárezredbeli, Walfert Leander 3. huszárezredbeli és Gutwillig András 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyokat tartalékos főhadnaggyokká, Csermák Contram és Spitzmüller Sándor báró 3. huszárezredbeli tartalékos zászlósokat tartalékos hadnaggyokká nevezte ki. — Ugyancsak a mai hivatalos lap közli, hogy a király Gábor László 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot tartalékos főhadnaggyá nevezte ki. A német megérdemelt kinevezés azonban elkészt. Gábor László hősiessé küzdve a Plave mellett lelte halálát szülei, barátai és bajtársai részvételére.

— A görög vezérkar francia főnöke. Athénből jelentik: Granat francia tábornok lett a francia hadsereg vezérkari főnöke.

— Kiűzik a zsidókat Finnországból. Stockholmól jelentik: A finn kormány elhatározta, hogy csak oly zsidóknak ad polgárjogokat, akik a fehér gárdában küzdöttek. A többi zsidóknak szeptember 30-ig el kell hagyni Finnországot és ezen az időn túl nem kaphatnak élelmiszereket.

— Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bellouch Aladár aradi állami főreáliskolai helyettes tanárt a IX. fizetési osztályba rendes tanárrá nevezte ki.

(Arad aluzsík.)

Már megint aludtunk. A nagyváradi tankerületi főigazgatóságot ketté választották; az egyik fele a régi székhelyen marad, a másikat Temesvár kapta. Nem Arad. Természetes, hogy nem Arad, hiszen mi nem is tudunk előzőleg a dologról, amint hogy rendszerint csak akkor értesülünk az eseményekről, amikor már befejezett tényekkel állunk szembe. Egyszer már kölesön kellene kérni a temesváriak szemüvegét, melyen át mindent meg lehet látni a maga idejében. Hát jó, Arad nem lett tankerületi főigazgatói székhely. De történt más is. Arad közepiskoláit beosztották újból a nagyváradi kerületekbe, melynek székhelye, különösen a mai viszonyok között, küzdelmes, hosszú utazást jelent és legjobb esetben is két nap alatt járható meg, de ha végezni is akarunk valamit, három nap alatt. Ahelyett, hogy beosztották volna Temesvárhoz, mely ötven órányira van innét s amelyet egy nap alatt kényelmesen meg lehet járni, úgy hogy az egész napot odaát tölthetjük. Ez a rendszertelenségjellemző egyrészt a kultusz-kormány intézkedéseit, másrészt a mi élehetlenségünket. Pedig tanulhattunk volna a királyi tábla esetéből, amikor akkurát így jártunk. Csak hogy feledékenyek vagyunk. Tehát rosszabbak a Bourbonoknál, akik nem tanultak és nem is felejtettek. Mi felejtünk, de nem tanulunk.

— Nincs elég embere az angol kereskedelmi hajózáshoz. Berlinből jelentik: Mikor néhány héttel ezelőtt egy angol cukorszállító gőzöst elsüllyesztettek, valóságos keveréke a nép csoportoknak szállott a partra. Legkevesebb volt közöttük az angol, természetesen a tisztek és gépészek kivételével. A legénység túlnyomó része makáj, mongol, hindu, kínai és japán volt. Ez ennek a bizonyossága, hogy nagy a hiány az angol kereskedelmi tengerészetnél az ember anyagban.

— Turfcsalásból büntetés. Budapestről telefonálja tudósítónk: Megirtuk, hogy Guttman Béla divatárú kereskedőnek Szendio nevű lova bécsi győzelme alkalmával vizsgálat indult Lázai és Lázai zsokék ellen és hogy egy Huszár Lajos sporttudósítót, aki a zsokék csalásait elősegítette, a turfcsalásról kitalálta. A budapesti és a bécsi zsoké klub a zsokékat szintén kitalálta az osztrák és magyar versenypályákról és megvonta tőlük a lovaglasi engedélyt. A bécsi zsoké klub a zsokék és egy Krohner nevű ékszerügynök ellen a rendőrségnél feljelentést tett. Ebben az ügyben ma egész nap folyt a kihallgatás, amely azt a megállapítást eredményezte, hogy a zsokék, kizárásuk után Huszártól 10.000 korona fájdalom díjat kaptak. Azt még nem tudták megállapítani, hogy Huszár kinek a pénzét juttatta a csalóknak. Érdekesebb fejlemény várható ebben a turfcsalásban. Ez az első eset, amely a rendőrség, illetve az ügyészség elé kerül.

— Kiáltták a városi tisztviselők helyi pótlékát. A tanács mai ülésén a belügyminiszter jóváhagyó határozata értelmében kiáltta a városi tisztviselők helyi és szolgálati pótlékát. Az ügyet Zubor Andor adóügyi tanácsnok ismertette, aki előzőleg a következő kijelentést tette:

— Tartozom magamnak azzal az elégtelével, hogy visszatartsam azokat a vádakat, amelyek állítólag a miniszteriumban hangzottak el ellenem. A helybeli lapok híradása szerint a miniszteriumban oda nyilatkoztak, hogy a fizetésrendezési tervezet jóváhagyása azért késett olyan sokáig, mert azt egy hozzá nem értő, nem szakember készítette. Ennek az állítólagos nyilatkozatnak a valótlanágát lexikonban igazolja most a miniszteri jóváhagyás, amely kisebb, lényegtelen módosításokkal jóváhagyta az egész tervezetet, amelyet én készítettem.

Ezután Zubor tanácsnok előterjesztést tett a helyi pótlék kiállítására. Helyi városi pótlék címén 1917. november elsejéig visszamenőleg 105.008 koronát, szolgálati pótlékul pedig 1917. július elsejéig visszamenőleg 57.620 koronát utalnak ki a tisztviselőknek. Fedezetül szolgál ez összegekre a pénzügyminiszterium által fogyasztási adó megtérítés címén kiutalt 190.000 korona és a miniszter által a hét éven aluli gyerekek gondozására kiutalt 12.000 korona.

Zubor ezután a tisztviselők kar nevében köszönetet mondott a tanácsnak azért a jóindulatu támogatásért, amelyvel a városi tisztviselők és alkalmazottak mozgalmát állandóan támogatta és a miniszteri jóváhagyást ismételt ten megsürgette. Zubor annak a reményének adott kifejezést, hogy a legközelebb hasonló természetű kéréssel fordulnak a tisztviselők a városhoz, a tanács akkor is jóindulattal fogja pártolni a méltányos kérelmet.

— A bécsi rablógyilkosok büntetésének tárgyalása. Bécsből telefonálja tudósítónk: Mint megirtuk, a Bristol szállodában elkövetett gyilkosság tettesének, David Emonak és Franke Kurtnak főtárgyalását e hó végére tűzte ki a törvényszék. A védő kérésére a bíróság az öszre halasztotta.

— Az aradi írók és művészek szabad társulásának t. tagjait a vezetőség azzal hívja meg vasárnap este a Városi kávéházban tartandó összejövetelre, hogy a teljes számú megjelentést kéri, mert életbe vágó elhatározásról lesz szó.

— A csendőrök fizetésének rendezése. Budapestről telefonálja tudósítónk: A csendőrség fizetésrendezése végleges elintézés nyert. A próbaszolgálatos csendőrök évi zsoldja 1200 korona, az őrzetőnek és alörmmesternek 1400, másodosztályú örmesternek 1600, elsőosztályú örmesternek 1800, járás és törzsörmmesternek 2000 korona lesz. A csendőrségi pótdíj 600, a szolgálati pótdíj 1400 koronában lesz megállapítva.

— Házasság. Zsedely István debreceni vendéglős házasságot kötött özv. Kovács Istvánné pikelli vasuti vendéglősnével. (Minden külön értesítés helyett.)

— Agyonlőtt katonaszökevény. Budapestről telefonálja tudósítónk: M. J. a 24-ik vadászszázalóalj 25 éves közlegénye, aki hétszer szökött meg csapattestétől, legutóbb a statárium kihirdetése után hagyta el beosztását. A hadosztálybírósa ma halálra ítélte. Az ítéletet ma fél háromkor végrehajtották a Ferenc József laktanyában.

— Birtokvétel. Kráttz Lajos dr. aradi ügyvéd megvette Muhler Mihály Pankota község melletti 100 katasztrális holdas birtokát tanyával és gazdasági felszerelésekkel 500.000 koronáért.

— **Meglopott főhadnagy.** Az aradi rendőrségen ma panaszt tett egy tűzerőhadnagy, hogy ezer koronát tárcájából kiloptak. Elmondotta, hogy este egy díszkrét eleganciával öltözött hölgyet fogadott a lakásán, aki csak reggel ment el tőle. Azon gyamjának adott kifejezést, hogy a tolvaj csakis vendége lehet, a kivétel azonban lemerkedett meg. A panasz tétel után az Andrássy-uton találkozott vendégével. Azonnal felelősségre vonta és a leány könnyes szemmel ismerte be, hogy tényleg 5 lópta ki zsebéből az ezer koronást. Kérte a főhadnagyot, hogy vonja vissza a panaszát. A főhadnagy vissza is ment a rendőrségre, azonban ott felvilágosították, hogy ez már hivatalból eldőzendő. Noé detektív délután a Fekete Sas szállodában elfogta az ismeretlen hölgyet. Kihallgatásánál beismerte, hogy ő lopta el a pénzt, azonban nagy nyomorával védekezett és azzal, hogy édesanyja sirjára virágot akart venni. Délután Szegedről táviratot kapott a rendőrség, amely szerint az aradi illetőségű leány, ki Szegeden is volt Buchholtz Antal kereskedőnél. Weber fogalmazó kérdésre vonta, hogy ott mit követett el. A leány bevallotta, hogy ott alkalmazásban volt. Egy délután gazdája kabátja az ebédlőben volt egy széken. A kabát zsebében levő tárcából 1500 koronát kiloptott. A pénzen ruhát vett. Miután beigazoltának látszott, hogy notorius tolvajról van szó, Beretz Ferenc kapitány elrendelte az ügyészséghez való átkísérését.

— **Meg kell kezdeni a büntetéseket.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Az igazságügyminiszter valamennyi főügyészséghez rendeletet intézett, amelyben szabadságvesztésre ítéltnek büntetés kitöltését elhalasztó rendeletet hatályon kívül helyezi és utasítja az ügyészségeket, hogy az általánosságban függőben tartott ítéleteket szeptember elsejétől szélesebb körben hajtsák végre. A miniszteri rendelet két csoportra osztja az elítélteket az ítélet súlyossága szerint. Az első csoportba tartoznak azok, akik egy évnél hosszabb szabadságvesztéssel büntetettek. Ezeket szeptember elsején okvetlen fel kell szolítani büntetésük megkezdésére, különösen akkor, ha az illető veszélyes elemnek mondható. Akik ezen szempontok alá nem tartoznak, azok a második csoportbeliek és ide tartoznak azok is, akiknek már fogvatartva vett büntetését elhalasztották, vagy felfüggesztették. Az ügyészségek tur-nusokban is hívhatják be az elítélteket, ha az élelmiszeri és órségi viszonyok ezt indokoltá teszik.

— **Mérnökök közgyűlése.** Julius 14-én délután 4 órakor tartja az aradi mérnök és építészegylet ez évi rendes tisztújító közgyűlést az egyet helyiségében.

— **Felhívom az aradi állami felső leányiskola és leánygimnázium volt növendékeit,** hogy az 1917—18. isk. évi értesítő átvétele céljából július hó 16-án, (kedden) d. e. 10—12 óra között az igazgatói irodában jelentkezzenek. **Guta József,** igazgató.

— **A főzőlisztből készült kenyér ára.** Miután a közlekedési és közellátási vállalat ezidőszent a pékeknek csak főzőlisztet adhat ki, az erre vonatkozó egyéb rendeletek ép-ségben tartása mellett a tiszta főzőlisztből készült kenyér árát kilogrammonként a további intézkedésig 76 fillérben állapítom meg. Arad sz. kir. város közlekedési és közellátási hivatalától. 1918. évi július hó 13-án.

— **A holnapi parkünnepélyre belépőjegyek és sorsjegyek vasárnap délelőtt 9 órától a Kulturpalota és a kioszk előtt válthatók.**

— **Könyvtárakat hangjegyeket vesz Kerpel.**

— **Adomány.** Jaskár Mihály Mácsáról 6 koronát küldött a vak katonák javára.

— **A Növendelmi Egyesület parkünnepéje.** A Baross-park oázisában tarka élet fog kivirulni egy délutánra. Holnap, vasárnap lesz a Növendelmi Egyesület parkünnepéje, amely sok kedves látványosságot, a gondok világában feledtető szórakozást ígér. Az aradi hölgyek ünnepcsináló talentuma már maga biztató program, amely ezúttal ötletesen alkalmazkodik a háborús viszonyokhoz. A sorsjáték, amely az ünnep egyik fővonzóereje most nem tarka bazar-tárgyakat ígér, mint máskor, hanem malacok, birkák, szárnyasok és hasonló hasznos díjak jutnak a szerencsés nyerőknek. Lesz a parkban katonazene, cigánymuzsika, a sátrakban jósolás, mérleg, zöldségárulás, pezsgő, sör, slitemény. Az árusításra kerülő cikkeket a rendező hölgyek adták össze, akiknek a vezérkarl főnöke Baross Boriska, az egyesület ügyvezető elnöke. A sátrakat tűzerek segítségével már szombaton felállították, vasárnapra pedig ünnepi színekbe öltözik az egész park. A Napközi Otthon nemes célját szolgáló ünnepségre a belépőjegyek ára két korona, a sorsjegyeket egy koronáért árusítják. Pénztárak a kulturpalota és a koresolyapavillon előtt lesznek.

— **Kállay Jolán veronált ivott.** Minden cáfolat ellenére mégis igaz, hogy Kállay Jolán, az aradiak egykori kedvelt primadonnája meg akart válni az élettől. Nem Székesfehérváron követte el az öngyilkosságot, hanem Pápán. A Győri Hirlapban olvassuk a következő hirt: „Az elmúlt vasárnap a pápai színtársulatnak, mely tudvalevőleg a győriével azonos, nagy szenzációja volt. Ez egyszer nem művészi szenzációja. Kállay Jolán, a győriek régi ismerőse öngyilkosságot kísérelt meg. A kísérlet azonban nem sikerült és Kállay Jolán tovább élhet a vidéki színművészetnek. Az eset körülményei a következők: Kállay Jolán a nyári színiévadra állandó vendégszereplésre elszerződött Patek Béla dr. színtársulatához és a szezon alkalmával rendszeresen fel is lépett. Vasárnap egész nap valami zavart idegességet lehetett érezni tapasztalni, ugylát az öngyilkosság gondolatát érlelte meg. Este a színházban Bródy Sándor „Szerető” című darabját adták. Mielőtt a harmadik felvonásra került volna a sor, a színházi öltöztető jelentette, hogy „Kállayné önagsága öngyilkos lett.” A hír igaznak bizonyult. A művésznő nagy mennyiségű veronált ivott, amitől nagyon rosszul lett. Szerencsére hamarosan észrevették a dolgot és gyomormosást alkalmaztak nála és így sikerült az életnek megmenteni. A művésznő asztalán levelet találtak, a mely kétségtelemné tette, hogy a primadonna öngyilkossági szándékából itta a veronált. A levélben a művésznő ugyanis bucsút vett valakitől, mert „maga nélkül nem tudok élni” kézet volt. Az esetről némely fővárosi lapban téves, a tényeknek egyáltalán meg nem felelő hírt jelent meg.”

— **Gyermeknapl nyilvános elszámolás és köszönetnyilvánítás!** Arad városában Barabás Béláné, Purgly Lászlóné és Kintzig Jánosné védnöksége alatt június hó 29. és 30-án megtartott „Gyermeknapok” gyűjtési összeredménye 19548 korona 76 fillér, mely az egyes urnák között a következőképen oszlik meg: 1. számú urna (vasuti indóház): Szemere Kálmánné és dr. Keppich Jakabné védasszonyok vezetése mellett: a) perselygyűjtésből befolyt 3278 kor. 65 fillér, b) lvgyűjtésből befolyt 1924 korona, összesen 5201 korona 65 fillér. 2. számú urna (Kulturpalota délután 5—8-ig): Resch Ferencné, báró Bánhidy Antalné, Barabás Béláné, gróf Uchritz Amadé Emilné védasszonyok vezetése mellett: a) perselygyűjtésből befolyt 1902.20 korona, b) lvgyűjtésből 100.00 korona, összesen 2002.20 korona. (Folytatjuk.)

— **Zápor villámcsapással.** A rendkívüli hőséget, amely napok óta epeszti az embereket és a növényzetet, ma délelőtt kilenc órakor eső váltotta fel. Megkönnyebbülten sóhajtottak fel a megperzselt lelkek, a tengeri- és burgonyaföldek gazdái pedig hálásan értékelték azt a hasznót, amit ez a kánikulai öntözés jelent. A hirtelen hőváltozással együtt megdőrdült az ég és sünn csapott le a villám. Az ég háborúja több helyen kárt is okozott s különösen a telefonvezetéket rongálta meg. Így a huszonkilences vezeték is vagy másfél órára használhatatlanná tette. Éppen ez a vezeték kapcsolja a tűzoltóságot, amelyre pedig ebben a villámcsapásos időben szükség lehetett volna. Szerencsére nagyobb eszedelem nem történt, mindössze a Sarlot Domokos- és György-utca sarkán gyúlt ki a villámtól egy transzformátor, amely azonban a kikapcsolás után elaludt. A telefonközpontnak sok állomásról jelentették, hogy a telefon megromlott, különösen a városház környéki előfizetők nem tudtak több órán át beszélni. A zavarok néhány órán át tartottak, azután helyreállott a rend. Az aradi határban a Kristyóry-tanya táján kisebb arányú jégeső is volt s a Hegyaljáról is jelentettek jelentéktelen jégverést. Délelőtt fél tizenegy táiban azután elállott az eső és tropikus hőségben folyt tovább a világ.

— **Adományok.** A holnapi park-ünnepély céljaira természetbeni adományokat adtak: özv. dr. Singer Jánosné, Goldschmidt Miklósné, Blittó Józsefné, Reinheimer Gyuláné, Fekete Jánosné, Barabás Béláné, Schwartz Hermann, Moskovitz Zs., gróf Breda Viktorné, Baross Boris, Lészay Sándorné, Cersy Józsefné, Krémer Elly, pénzadományok pedig a következők érkeztek: báró Urbán Péter 50, Kovér Márton 50, özv. Mezey Andorné 45, Borog Ivánné 10 koronát. Mindezen jótékony adományokért hálás köszönetet mond: Baross Boris, ügyv. alelnök.

— **A kutba ugrott.** Ma este 10 óra táiban Kadinszky Erzsébet Schweidel József-utca 6. szám alatti háznak udvarán levő kutba ugrott. A leány már huzamosabb ideje feküdt beteg és ma este a házbellek távollétét felhasználva követte el tettét. A helyszínre Weil Károly dt. ügyeletes rendőrtiszt és Prohászka László dt. ügyeletes tb. főorvos szálltak ki. Mire a hatóság képviselői megérkeztek, az öngyilkos már halott volt. Tettét gyógyíthatatlan betegség miatt követte el.

— **Csupa szenzáció.** Sajátságos, hogy az események olykor annyira feltörődnek, hogy minden óra termel valami szenzációt. Mikor valaminyobb eseményről olvasunk az újsághan, szinte lázasan várjuk már a folytatását. Ha már most ugyanezeknek a szereplőknek a képeit is látjuk, hatványozva kötik le ezek a figyelmünket. A Tolnai Világlapja e heti száma különösen dus, mert bemutatja az első magyar repülőpostát a vezetőkkel, Károly király gyermeknyaraltatásának vezetését, az új török szultánt és még több mint negyven érdekes hetieseményt. Igen nagy érdeklődést fog kelteni az a kép, amely egy magyar tisztet Palesztinában ábrázol, akinek különben az a nevezetessége, hogy minden érdemrendet, melyet az osztrák-magyar hadseregben jutalmul adnak, megkapott. Érdekes e számban Mahondra Pratap hindu herceg fényképe is. A herceg hozta el az afgár emir levelét és Szibériából és Oroszországon át, mintegy nyolc hónapi utazott. A levélben senmi más nem volt, mint üdvözlét a német császárnak. Érdekes továbbá a német hadifogságba került japánokat ábrázoló fénykép is. Ez az első ilyen felvétel japán hadifoglyokról.

— **Az állatlanságnak,** mely rossz közérzettel, kínzó fejfájással, gyöttrő és fölriasztó rémképekkel jár, nem ritkán a gyomor és a belek működésében támadt zavarok az okozói s gyakran már kis mennyiségű természetes Fereró József keserűviz használata elégséges arra, hogy az egészségi állapotban jelentékeny javulás álljon be.

Bratianu nem kerül el a sorsát.

(Carp János nyilatkozata.)

Bécsből telefonálja tudósítónk: Carp János, Carp Péter fia, aki a bécsi román követségnél teljesít szolgálatot, rendkívül érdekesen nyilatkozott a romániai helyzetről.

— A Marghiloman-kormány szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy a központi hatalmakkal egyetértésben kormányozzon. Ellenáramlatokat a kormány nem tűr meg.

— A Bratianu elleni vádak szigorúan vizsik keresztül és a semmitőszék tárgyalásain a legvégső határokig fog elmenni. Bratianuék sorsukat nem fogják elkerülni.

Arra a kérdésre, hogy miért engedték meg Take Jonescutnak, hogy Svájcba utazzon, Carp ezt felelte:

— A kérdést alaposan megvizsgáltuk és ha szükségünk lesz rá, megtaláljuk Take Jonescutot.

— A zsidó kérdést egyelőre kormányrendelettel, liberálisan fogjuk megoldani. Apám Bukarestben képviselő lett és tagja az alkotmányozó testületnek is. Külpolitikánk oda tért vissza, ahol károl király idejében volt és amelynek következtében Románia felvirágzott.

Barangolás londoni hirdetések között.

(Az olosó Anglia.)

Nagy halom londoni lap hever előttem. Kövér és terjedelmes ujságok, a *Morning Post*, a *Times*, a *Daily Telegraph*, úgy hat mindegyik mint egy-egy dreadnought, melyen nem fog ki a háború semminemű viszontagsága, még a papirinség sem. Ezekben nyoma se látszik papirhiánynak. Anyaguk a régi, becsületes, sima rotációs papir, vastag, mint a bőr, de könnyű, mint a pehely, festéke fekete, nem szaglik, nem fog, nyomása olyan, hogy szabad szemmel alig olvasható írásuk is olyan tisztán, élesen metszett, mintha remekbe vésték volna. Pedig száz ézerszámra nyomtatták.

A mindenfelől híresztelt nagy inségre való tekintettel, tengernyi hirdetést látunk a lapokban, melyek ételt, italt, lakást, cselédet, autómobil, és ah — egyiptomi cigarettát kínálnak. Most az a kérdés, milyen árakban. Ebédutáni idő lévén, elsősorban a cigaretta érdekel. Nagy, feltűnő reklámkép a „legnépszerűbb egyiptomi márka új százas csomagolását” hirdeti, a Kiamil cigarettákat, melyeknek száza 8 shilling, azaz — békevaluta szerint 9 korona 60 fillér.

Lássuk mibe kerül egy automobil? Választék van, sokat kínálnak eladásra. Egy 1914-es modellű, 24 lóerős, hatüléses Siddeley-Daisy gép, villamos öngyújtóval, új kiállítású, üzembiztos, stb. 550 font, azaz 12.700 korona.

Autóséta után elmehetünk a *Wigmore Hotelbe*, ahol 4—5 shilling egy komplett estebéd. A napi penzió csak 12 shilling, egy hétre már 4 guineáért is adnak lakást és teljes ellátást. De a *Manor Private Hotel* még jutányosabb, mert ez heti 2 és fél guineáért ellátja a vendéget. A *Queens Gate Hotel*, maradjunk csak az olcsóbbaknál, mert hiszen drágábbak is vannak, 2 fontért és 10 shillingért (60 koronáért) egész heti kitűnő penziót ad.

Ugy látszik, a háztartás Londonban is nehezkesebb lett, mert nagyon sok a hotel- és penzió-kereslet és kínálat. Ennek egyik oka, mint az angolok mesélik és a lapok is tanúsítják, a cselédhiány. A *Morning Post*ban százával nyúzsög a cselédkereső hirdetés. Ezzel szemben alig néhány az ajánlat. Érdekes jelenség, ami sokat megmagyaráz, hogy a kere-

sők évi 5—600 korona bért kínálnak, ellátáson kívül, az ajánlkozók ellenben évi 1200 koronán alul szóba se akarnak állani. Jellemző, hogy mindkét fél csak évi berről beszél. A cselédváltás tehát ott ritkább eset, mint nálunk.

Ha már háztartásról van szó, érdemes megemlíteni, hogy az üres lakás Londonban is elég ritka, de nem tulságos drága. Leggyakrabban egész házakról — családi házak — van szó. A *Montpellier-Squareon* egy „nagyszerű ház”, 3 fogadó, 6 ágyas szoba, nagy konyha, fürdő stb. évi bére 180 font, ami körülbelül 4500 koronának felel meg.

A boltok, általában a panasz, ugyancsak felverték az árakat. Egy jobb crépe de chine bulzért bizony elkértek 32 shillinget (40 koronát), egy szép nyári zefir ruhát pedig az ismert Goocks-nál (*Brompton-Road*) 35 shilling és 5 pennyn (45 koronán) alul az istennek sem adnak.

A hadigazdag dala.

Reggel nyolcat üt az óra,
Sziert tettem egy millióra,
S amikor délre jár,
Két palotát vettem má.
Délután egy szőlőt veszek.
Este felé agrár leszek.
Panaszkodni nincs okom:
Ezer hold a birtokom.

Wekerlét én jól lefőztem,
Rendeletem megelőztem,
Akárhogyan reguláz,
Neveimen a föld, a ház.
Inzolvenciával kezdtem,
Most hadikölcsönt jegyeztem,
Csak amit a borom ad:
Kétszáz ezer koronát.

Mért mondják, hogy legyen vége?
Kell az ördögnek a béke.
Pejehaja itt a bál!
Minden fejtetőre áll.
Bolond kívánhatna csak mást,
Megfordítom a közmondást:
Korán sohasem kelek,
Mégis aranyat lelek!

POR.

TÖRVÉNYSZEK.

„...ami mindennapi liter borunkat!”
(Haborus szolgálmi kötelezettség.)

Érdekes ügyet tárgyalnak a jövő héten az aradi járásbírószágon, amelynek indító okát a háború előtti és a mai viszonyok közötti óriási különbségben kell keresnünk.

Bayer György építómester még a háború előtt eladta szőlőjét Kövesdi Lajos aradi szabómesternek. A vételárat 6000 koronában állapították meg, amelyből Kövesdi azonnal kifizetett 5000 koronát, ezer koronával pedig adós maradt. A hátralékos ezer koronára nézve úgy egyeztek meg, hogy Bayer tíz éven keresztül minden évben 350 liter bort Kövesditől, tehát naponta körülbelül egy liter bort. Ennek az évi önkéntes adozásnak értékét 100 koronára becsülték, úgy, hogy tíz év alatt Kövesdi éppen kifizette volna az ezer koronás adósságot.

Mielőtt azonban az első évi részlet letörlesztésének az ideje elkövetkezett volna, a viszonyok erősen megváltoztak. Elsősorban Kövesdi a szőlőt eladta, ez több kézen keresztül vándorolt, azután pedig kitört a háború. A háborus szédületes áremelkedések magasba emelték a borárakat is, amely körülmény gondolkodóba ejtette a szőlő új tulajdonosát. Úgy találta, hogy ma, amikor három és fél hektoliternek száz koronával jóval magasabb az értéke, rá nézve nem lehet kötelező a Kövesdi által

kötött szerződés. Tudatta tehát az új szőlősgazda Bayerrel, hogy nem hajlandó tíz éven át évente 350 liter bort szállítani részére. Bayer ragaszkodott az eredeti szerződés betartásához, amire az új gazda oly egyezséget ajánlott fel, hogy ő kifizeti az ezer koronát s ezzel minden további kötelezettsége megszűnik. Bayer ezt az ajánlatot sem fogadta el és beperelte a szőlő új tulajdonosát.

A bíraskodás nyári holt szezonjában érdeklődéssel várjuk az ügy további fejleményeit.

§ Tiltott közlés. *Budapestről* telefonálja tudósítónk: Babics Mihály a Nyugatban cikket írt, amelyben az ügyészség istenkáromlást látott. Vádiratot adott be ellene, azonban a vádtanács beszüntette az eljárást. Fráter Aladár hírlapíró egy újságban leközölte a védőnek azt a beadványát, amelyet a vádirat ellen nyújtott be. Az újságíró tiltott közlés miatt vont felelősségre a bíróság, akit ma 80 korona és 20 korona mellékbüntetésre ítél.

Felderítő csatározások.

Budapest, július 13. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti: A velencei tartománybéli arcvonalon felderítő csatározások. Egyébként nem történt nevezetesebb esemény. A vezérkar főnöke.

LEGUJABB HIREK.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Megszavazták a német hadihitelt.

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés mai ülésén, amelyen a tizenöt milliárdos hadihitelt megszavazták Ebert szociáldemokrata képviselő következőket mondotta:

— Sajnos, hogy a szörnyű vérontás nyugaton és délen tovább tart. A német népet béke akart tölti el. A kormány is kijelentette békehajlandóságát. Tiltséges államférfiak oly hadicélokot vallanak, amelyek Németország politikai és gazdasági életét nagy mértékben megkárosítják. A végső döntésért való küzdelem politikáját a háború évekig meghosszabbítja. A német nép tiszta békét akar. Azért, hogy ellenfelei megtagadják az ilyen békét, megszavazuk azokat az eszközöket, amelyeket az ilyen béke eléréséhez szükségesek.

Geyer független szociálista a következőket mondotta:

— Ma is megtagadjuk hadihitelek megszárazását. Ez a háború nem volt védelmi háború. Imperialista célokot szolgáló háború volt és most is az. Kiáltjuk oda: Minden országok proletárjai egyesüljete! (Viharos közbeköltások és óriási zaj.)

Westarpi gróf: Nyomorult hazaáruló!

A csend helyreálltával a birodalmi gyűlés november ötödikéig elnapolta magát.

— Békegyűlést engedélyeztek Párisban. *Luganóból* jelentik: A párisi katonai parancsnok engedélyt adott, hogy a béke barátok gyűlést tartsanak. Ez az első eset, hogy ilyen engedelmet kiadtak. A gyűlést holnap tartják meg.

— Felszólítás Wilsonhoz békeakcióra. *Berlinből* jelentik: A svájci békeegyesületek Wilsonhoz táviratot intéztek, amelyben utalnak Kühlmann és a kancellár legutóbbi beszédére. felszólítják Wilson, vegye kezébe a béke ügyét, mert a kancellár nyilatkozata teljesen megegyezik az ő nyilatkozatával.

— Visszaküldött rendjelek. *Triestből* jelentik: Konczi dr. országgyűlési képviselőt, akit felmentettek a tiroli helyettes tartományi főnöki állástól, levelet írt Seidler miniszterelnöknek, melyben bejelent, hogy miután megkérdezése nélkül távolították el állásából, ebben ő jogsérelmet lát és ezért kitüntetését is visszaküldi a kormánynak.

LEGUJABB.

Érkezett reggel 3 órakor.

Rendezték a katonatiszti fizetéseket.

Bécs. Illetékes helyről szerzett információk szerint a katonatiszti fizetések felemelését már elhatározták. Ez úgy történik meg, hogy először az alacsonyabb rangúak fizetését javítják, még pedig oly módon, hogy fizetésükben egy rangosztályal előlnek. A fizetésjavítás vizsgálhatólag május elsejétől számítódik.

Bécs. Ma este kilenc órakor Seidler miniszterelnökkel a pártok vezérei egybegyűltek. A miniszterelnök igen fontos kijelentéseket tett, amelyeket bizalmas jellegűeknek nyilvánított.

Bécs. A Piave menti eseményeket az osztrák képviselőházban legközelebb szövegeszik, azonban ez zártulésen történik meg.

Bécs. Stöger-Steiner hadügyminiszter egy küldöttségnek kijelentette, hogy a kormány mindent elkövet, hogy a hadifoglyok visszazállítása Oroszországból a leggyorsabban meg történjék. Egy bizottságunk van Oroszországban, melynek az a célja, hogy pénzzel és tanácsokkal támogassa a hadifoglyokat. Az orosz kormány jóakaratu támogatásban részesíti a bizottságot.

Hága. Néhány nap múlva befejeződnek azok a tárgyalások, amelyek Németország és Anglia között a hadifoglyok kicserélése tár-

gyában Hágában megindultak. A tárgyalások eredménye mindkét felet ki fogja elégíteni.

Rotterdam. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya szesz italoknak a háboru tartama alatt való elárúsítását megtiltotta.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: A nyugati harctéren esemény nem történt.

Páris. A radikálisok és a radikális szocialisták Rajna-szövetsége egyhangulag határozati javaslatot fogadott el, amelyben tiltakozik a Cailleaux pörnek elhuzódása ellen. Felszólítják a kormányt, hogy a vizsgálatot gyorsan és alaposan minél előbb fejezze be.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A tizedikéről tizenegyedikére virradó éjjel hat amerikai repülőgép támadást intézett Coblenz városa ellen. A támadás meghiúsult. Egy repülőgép sem tudott bombákat ledobni a városra. Öt repülőgépet megakadályoztunk abban, hogy saját csapataink vonalait átlépjék. Valamennyi repülőgép kezünkbe került. Személyzetük nagy része élve került kezünkbe. Egy éve dicsekednek az amerikaiak azzal, hogy több ezer repülőgéppel a nyugatnémetországi városokat elpusztítják. Ez volt az első támadás, amely szégyenteljesen meghiúsult.

KÖZGAZDASÁG.

Takarmány uzsora

Kaptuk a következő sorokat: Tisztelt szerkesztő-nő! Az idei takarmánytermelés általában sok helyen kétségbeesítő. Mindazonáltal indokolatlan az árdrágítók, lelketlen eljárása, mert habár a termés egészen silány s a kaszanapszám rettentő drága, egy 4—5 métermázsányi szekér széna — ha egyharmadába lesz kaszálva, alig kerül 120—150 koronába. Egy ilyen szekér szénát pedig a termelő, kihasználva a nyomasztó helyzetet, 1200—1500 koroná árban adja csak el azoknak, akik rá vannak utalva s kénytelenek bármily mesés árban takarmányhoz jutni.

Hogy beigazoljam azon állításomat, hogy egy harmadába lekaszált széna mennyibe kerül, felhívom és tessék azt bárkinek megkísérlni, ha ugyan a termelő hajlandó kaszálóját harmadába kiadni.

Az alábbi számítás egy silány, ritka termésű területre értendő.

K. 1 kaszás napibére 4 16 kor. és háromszori élelmezése 8 kor., egy napra összesen 48 kor., három napra 144 kor. Tehát ily dága napszámber kellett is kaszál annyit, hogy egyharmad részbe jut egy 4—5 métermázsányi szekér széna. A termelőnek pedig marad két szekér szénája minden fillé, kiadás nélkül s csak az évi adó kerül kész kiadásába, mondjuk 1—2 koronába. Már most, ha a termelő maximális árban vagyis mondjuk annak kétszeresében 50—60 koronába számítva métermázsáját adná el felesleges takarmányát, akkor is egy szekér szénáért, ami egy fillér költségébe sem került, kap 200—300 koronát. Ami a mostani nehéz viszonyok között is mesés ár, de tiszta jövedelemnek hívem elég. Nem indokolható tehát semmivel sem s lelketlenség, hogy mégis csak 1200—1500 korona árban lehessen egy 4—5 métermázsányi szekér takarmányhoz hozzájutni.

Sürgős s elkerülhetetlen szükséges, hogy a kormány ezt a zsarolásig menő állapotot erélyesebb rendszabályokkal megszüntesse s hozzá gyorsan, mert a jelenlegi állapot tarthatatlan s nemcsak azokra végtelen káros, akik nem termelők, hanem magára az államra is, mivel a szállítási vállalkozók képtelenek az állammal szemben vállalt felelősségeiknek eleget tenni. Kiszámíthatatlan felesleges kiadásokat von maga után. Az árdrágítókkal s lelketlen zsaroló termelőkkel szemben pedig szigorúbban elbánni s az arra hivatalos hatóságokat annak előmozdítására — na-

gyobb hatáskör kiterjesztésével — utasítani. Hft-szeg, 1918. július 12. Kiváló tisztelettel Fekete Aladár, m. kir. postamester.

Jelentés az aratásról és a cséplésről. Az utóbbi időben az egész országban hűvös és esős volt az időjárás, ami késleltette a gabonaművek beérését. Az esőzéseknek jótékony hatása volt a tavaszakra, különösen a burgonya és tengeri fejlődésére, a kaszálókra és a legelőkre. Az aratás országsszerte megindult, bár a kedvezőtlen időjárás nem okozott kárt. A termésállítások kivált a kenyérmagvakban és zabban az idén sem kedvezők. A földművelésügyi miniszternek sikerült a hadvezetőséggel folytatott hosszas tárgyalás után az aratási munka elvégzéséhez szükséges munkasrót biztosítani. Egyes vármegyékbe a kiutalt munkaerő még nem érkezett meg, de remény van arra, hogy hamarosan munkába kezdhetnek. Olyan vidékeken, ahol a cséplés megkezdését az időjárás megengedte, a honvédelmi miniszter a földművelésügyi miniszterrel együttesen, külön cséplőosztályok kiállítását is biztosította. A gazdák panaszkodnak amiatt, hogy a legtöbb kivezényelt osztagban mindenféle foglalkozású ember akad, csak földműves nem. A Máv. igazgatósága a gabonaszállítás gyors és célszerű lebonyolítására a rakodási határidőt hat nappali órában állapította meg, elrendelte, hogy a kenyérmagvak és az őrlmények minden egyéb teheráruszállítvány előtt sorrendben kivül szállítandók. Torontól vármegyében átlag 5—6 métermázsás hozatásra számítanak. A Jászországban és a Kunságban 3 métermázsás termést várnak, a Bánátban a termés holdanként 4—6 métermázsás lesz. Komárom vármegyében 8—9, Esztergom vármegyében 6 Somogyban 8—8 és fél métermázsás lesz a hozatás. A Bácskában 7, a Dunántul 7—8 métermázsás termést várnak holdanként. A rozstermés kilátásai is javultak, az árpa holdanként átlag 8—9 métermázsát ígér, míg a zab az egész országban gyenge.

— Az aradi üzletek vasárnapi munkaszünete. Tudvalevő, hogy az aradi kereskedelmi és iparkamara mozgalmat indított az aradi kereskedők között az üzleteknek vasárnapi teljes zárvatartása érdekében. A kezdeményezés sikerrel járt annyiban, hogy az aradi kereskedők egyelőre a nyári hónapokra elhatározták, hogy üzleteiket vasárnap egész nap zárva tartják. Az akció e sikerén felbuzdulva a kamara a kereskedelmi alkalmazottak aradi csoportjának felkérésére országos mozgalmat is indított ebben az irányban s az ország kamaráit

hasonló akció kezdeményezésére hívta fel. A kamaráktól beérkező válaszok szerint az aradi kezdeményezést országsszerte rokonszenvvel fogadták s rövid időn belül előreláthatólag az egész országban zárva lesznek vasárnaponként a kereskedések. Két kamara — a fiumei és marosvásárhelyi — arról értesítette az aradi kereskedelmi kamarát, hogy kerületükben ugyan csak egyezségi alapon már a múlt év őszén behozták a teljes vasárnapi munkaszünetet, ez nemcsak a nyári hónapokban, hanem az egész télen át tartott s nemcsak a főnökök és alkalmazottak vannak vele megelégedve, mert a megfeszített háborus hétköznapi munka után egy teljes napi pihenőt buztosít nekik, hanem a közönség is megnyugvással és belátással fogadta a reformot. Remélhető, hogy a nyári hónapok tapasztalatai az aradi kereskedők is megfogják győzni arról, hogy a mai áruhiány idején a későbbi hónapokban sincs értelme az üzletek vasárnapi nyitásának.

— Az aradi és aradmegyei telefonelőfizetők új névjegyzéke. A telefonon beszélgető közönség már hosszabb idő óta észleli egy új névjegyzék hiányát. A jelentékeny mennyiségű megszerelt telefon előfizetők nagy száma, a sok háborus postai és vasúti rendelet, az új díjszabások erősen kívánatosá teszik annak a nagyszabású munkának kiadását, amelyen most dolgoznak Bruckner Lajos és Szomoró Oszkár aradi hírlapírók. A nyomda alatt lévő könyv az aradi és aradmegyei távbeszélők legújabb jegyzékét, postai és vasúti díjszabásokat, vasúti menetrendeket és igen sok közérdekű tudnivalót közöl.

Cserekereskedés Aradon.

(Az új piaci egységek)

Egy aradi háziasszony éppen alkudozik egy pécskaival. Tojás és vaj volt a falusi kosarában, de nem adta.

— Nem adod semmi pénzért — mondja keményen. A háziasszony kihozta a szekrény fiókját s kivett egy pakli dohányt. Felmutatta. A paraszt megrendült.

— Adjon még egyet, azt odaadom, ami van.

— Két pakli dohányért 30 tojást és 1 kiló vajat adott oda. Új értékelések és fizetési módok keletkeztek a háboru hosszú tartama alatt. Ami pénzért nem mozdítható meg, az cukorért, petrolumért és dohányért szárnyra kelt. Első a cukor. Az egység tehát: 1 kiló cukor. Egy kiló cukorért a falusi ad 20 tojást vagy öt liter tejet, vagy egy liter tejfölt. Ad a falusi 1 kiló cukorért még egy pár tyukot, vagy félkiló szalonnát.

Egy liter petrolum, ez a másik értékmérő. Kap a falusitól az ember 20—30 tojást, 5 liter tejet, 3 kiló nulláslisztet, esetleg 7 liter diót. A szustornél félliter petrolum egy talp felveréssel.

A dohány a legkeresettebb portéka. Kistrafikot úgy lepik el a falusiak, mint darázsok az érett szőlőt. 1 pakli dohány 20 tojás, 12 pakli dohányért adtak a minap egy bárányt. Uri családoknak állandó falusi kuncsaftjaik cserébe hordják az énnivalót. „Mig cukor, petrolum és dohány van”, mondotta egy ismert háztulajdonos, „addig nem félek a nélkülözéstől, mert cserélek és mindent megkapok.”

Grízért is adnak sokat, de az pénzért is kapható. Szalonna van a falusiaknak, ha nincs, ad 2 pár csirkét 1 kiló szalonnáért. Zsírós szoda is kelendő, de a hamulig kiszorítja a faluról, nem illik rá.

Hogy mi kell még falun? Parfüm, finom legyen, krém, az is finom. Egy gyógyszerésznél meglátott egy falusi asszony egy tégely tejkremet: adott érte 40 tojást.

— Miért? — kérdezte tőle az uriaszony.

— Mert nekem finom krém kell és olyan, a mit uriaszony használ.

Ezért nem sajnál 40 tojást.

Ezek a cserekereskedelem egységei, amelyek most vannak kialakulóban, de máris általánosan elfogadottak.

CZEILER ISTVAN

Weitzer János-u. 8. szám Telefon 245.

Elvállal: mindennemű szobafestő, szobakárpitozó, címfestő és másféle munkákat elsőrangú és modern kivitelben. Nagy raktár lapattáknak. Tanulók fizetéssel felvétetnek.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

Aradon, 1918. évi július hó 14-én, vasárnapon

és a következő napokon
a társulat összes tagjainak felléptével
Egy nap Aradon.

Nagy színjáték 8 képben.

A pécskai bíró Aradra utazik.

Az aradi kisvasuton.

Cigaretta-kiosztás Aradon.

A pécskai bíró a kabaréban.

A strandfürdő a Marosnál.

Nagy muri Löwy Nácínál.

A rendőrségen.

Otthon Pécskán.

A darabban negyven szereplő vesz részt.
Köváry Gyula társulata 15-én és 16-án
vendégszerepel.**NEMZETI SZÍNHÁZ**

Aradon, 1918. évi július hó 14-én, vasárnapon

Délután ¼4 órakor mérsékelt helyárrakkal

Csárdás királyné.

Este 8 órakor felemelt helyárrakkal

Vágó Béla, a magyar színház művészenek
vendégfelléptével:**A párisi rongyszedő.**

Dráma 5 felvonásban, 1 Előjátékkal, 12 képben.

ÚJ KÖNYVEK.

* Mint a „Kék könyvek“ 5-ik kötete hagyta el a sajtót *Paul Rosenhayn*: Joe Jenkis detektív kalandjainak első sorozata. Igaz élvezettel olvastuk át e kötet tartalmát. Bárki szórakozva pihenni akar, nagy gyönyörűséget szerez magának e könyvvel. E detektív-történetek hőse: Joe Jenkins; az amerikai. Az eddig ismert ilyen természetű szórakoztató irodalom erősen háttérbe szorul a nagyszerű, a genialis mr. Jenkins esetei mellett. A jogosított magyar fordítás Csetenyi Erzsébet gondos és értékes munkája, ki az eredetinek minden szépségét, érdekességét mesterien ültette át magyarra. Igen hatásos

bravurral festette Ékes Árpád festőművész a könyv borítékát. Ára a szépen kiállított vaskos kötetnek 5 korona. Kiadója Herczka Árpád.

* A Nyugat folyóirat július 1-i száma a következő tartalommal jelent meg: Kádár Endre: Balalajka. (Regény. VI.)— Gellért Oszkár: Még egyszer ennyi? (Vers). — Elek Artur: Ipolito és Lionora novellája. — Ipolito és Lionora: (Novella). — Lányi Sarolta: Már neked írom. (Versek). — Berkes Imre: Impressziók egy magyar regényről. — Lesznai Anna: Babonás észrevételek a mese és a tragédia lélektanához. — Kosztolányi Dezső: Bohóc. — Éji riadalom. (Versek). — A politika mögött. — Ignotus: A német szövetség. — Kassák Lajos: Vigyázz! (Vers). — Laczkó Géza: Mohammed koporsója. (Vers).— Figyelő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Vilmos császár-ut 51. szám. Előfizetési ára: Egy évre 36 kor., fél-évre 18 kor., egyes szám ára 1 kor. 80 fill. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

* 225.000 korona tiszteletdíj — egy regényért. Ezt a hatalmas összeget kapta *Henri Barbusse*: „A szerelem pokla“ című világhírű regényéért, mely mesteri fordításban a napokban jelenik meg a „Kék könyvek“ sorozatában.

* **Bűnügyi Szemle és Büntető Jog Tára.** Az *Angyal Pál* dr. udvari tanácsos, budapesti egyetemi professzor szerkesztésében megjelenő egyetlen magyar büntetőjogi szaklap, a „Bűnügyi Szemle“ f. évi június 15-iki 9. száma 48 oldalnyi terjedelemben gazdag és értékes tartalommal jelent meg. A „Bűnügyi Szemle“vel kapcsolatban álló s dr. *Degré Miklós*tól szerkesztett „Büntető Jog Tára“-nak f. é. jun. 1-én megjelent 17. és 18. száma. A két lap együttes évi előfizetési díja 28 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Lisznyai-utca 18. sz. Kiadó és könyvnyomda Dunántul (Wessely és Horváth) könyvnyomda és könyvkiadó r.-t. Pécs.

A szerkesztésért felel
STAUBER JOZSEF.**NYILTTÉR.**

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Főzőtőköt
(Spárgatők)

50—100 kocsirakománnyal július—augusztus havi szállításra, osakis termelőktől veszünk.

Ajánlatot kér:

Dornauer és Bauer,
Temesvár. 4984

Sürgönyeim: Dornauer Bauer, Temesvár.

Az „ARADI KÖZLÖNY“-re

1918. július 1-én

új előfizetést nyitottunk.

Az eseményekről napról-napra

a legalaposabb és a legfrisebb

tudósításban számol be az Aradi

Közlöny. Közleményeinek ere-

detisége és érdekessége, valamint

háborús híreinek megbízható-

sága révén Magyarország vidéki

lapjai között az első helyen áll

és mint ilyen a legelterjedtebb,

a legértelmesebb, legkedvel-

tebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 48 korona

Fél évre 24 korona

Negyed évre 12 korona

Egy hóra 4 korona

Tessék mutatványszámot kérni!**Egy ügyes fiu
kifutónak**

nyomtáinkban jó fizetéssel felvétetik.

**Földbirtokosok, gyártulajdonosok és vállalkozók
figyelmébe!**

PRETORIA kék munkás zubbony és nadrág kék PAPIROSVASZONBOL, vízmentes tartással, mindenféle nagyságban, minden mennyiségben kapható, ár: 46 korona darabja.

Egész öltönyök, barna színekben, vastagabb szövésben, kabát, nadrág és mellény minden nagyságban kapható. Darabja 90 K. Gyermekruhák: szürke, barna és kék színekben, 8—10 évig, matróz és sport facconokban, darabonként: 48 korona.

A tartósságáért és minőségéért felelünk, amennyiben svéd PAPIROSBOL van elkészítve.

Figyelmeztetni óhajtjuk a nagyérdemű közönséget, hogy a PAPIRFONAL a m. kir. kormány jóváhagyásával lesz készítve. Tehát bárkinek egy tartósságra, mint minőségre nézve ajánlható.

A PRETORIA PAPIRSZÖVETEKBŐL, készült ruháknak egyedül lerakata osakis

Szántó Mór és Társa cégnél kapható.
Arad, Szabadság-tér.Postai megbízásoknál az összeg előzetes beküldése megkívántatik.
Utánzatoktól óvakodjunk.

Ajánlunk kötelezettség nélkül, amíg a készlet tart legolcsóbb napi árban:

Pipák
Pírol és Sidel fémtáskák
Zsebkések
Lakatok
Ironsok és Kupir
Öngyújtó eszter
Korona és lapos kézilő
Zseb és rímás tüdő
Talpvédők
Lámpaárak
Hajttők
Szalagok
Lámpabél
Évőszeköz
Faszeg

Riasztópisztoly 6s dugó
Hogedáhur
Szappan
Cipőkrem
Fapipák
Hüvelyek 7-12 koroná
Óstörök
Bokacsaszij
Margit díszek
Csipkék
Csipkeszövetek
Esetek, meszelők, keféáruk
Lókefe Ia, tzt, 96 K
Papucsok
Leon csipke arany és ezüst

Szalmakalapok, matröz és szines
darabja 5 korona
Nóteszek
Levélpapírok 100-100
Paraszt pipaszár
Székrenypapír
Papírzsák fehér sup. 5.50
Papírzsák barna sup. 4.50
Dohányzelenec nickel
Dohányzelenec Mache
Félvágó papír per 1 kg. 8.00
Képeslap album
Tű áru
Cigaretta töltő
Gombok

Cipőfüzők
Mosópor
Tétták
Cigaretta papír
Fényezés magyar 2.00
Fényezés Ferneland 2.00
Bőrzsír Ia. 4.00
Kalap csomagoló
Selyempapír
Pergament papír
Szíj doromb
Óstornyél
Irodai papír
Éjjeli mécs fadóboxban
Lámpacső

4286

és az összes e szakmába vágó cikkeket.

Fleiszig és Hirschfeld norimbergi rövidáru, lámpa és papíráru nagy-
kereskedők Arad. Telefon 1004.

„Diana Fürdő”

4807

ujjonnan berendezve Tökölj Imre-
és Határ-utca sarkán. Szíves párt-
fogást kér a Fürdőkezelőség.

Felter Teréz

kozmetikai intézete
Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás. Hajszálak vég-
leges eltávolítása. Vörös orr a kezelés.
arcbőrnyálkásztás. Hajmosás, onkolás,
hajfestés Hanna festéssel, manikűr. Szerek
szétküldése vidékre is. 81

13936-1918. KÉ.

HIRDETMEY.

A m. kir. miniszteriumnak a tölgy-
fakivonatért, a gesztenyefakivonatért
követelhető legmagasabb árak megál-
lapításáról és e cikkek szállításához
szükséges igazolványokról szóló 2215/
918. M. E. számú rendeletét a követke-
zőkben teszem közzé:

A tölgyfakivonatért, a gesztenyefa
kivonatért és a fenyőcserkivonatért kö-
vetelhető legmagasabb árak az aláb-
biak szerint állapítottak meg:
(Ar a cserzőanyagtartalom minden
százalékáért 100 kg-onként koronák-
ban.)

1. Tölgyfakivonat 6.00
2. Gesztenyefakivonat 6.00
3. Fenyőcserkivonat 6.00

A hordók használati díja és érték-
csökkenése címén hordonként legfel-
jebb 15 K számítható fel. A vevő által
vissza nem adott hordóért az eladó leg-
feljebb 100 K térítést követelhet.

Közforgalmu közlekedési vállala-
toknál (vasutaknál és hajózási vállala-
toknál) tölgyfa, gesztenyefa és fenyő-
cserkivonatot csak abban az esetben
szabad fuvarozásra feladni, ha a ke-
reskedelemügyi miniszter a szállítá-
shoz az engedélyt megadta.

Az engedély megadását a feladó-
nak a Bőripari Központ utján kell kér-
nie.

Aki e tilalmat megszegi, vagy meg-
szegésénél bármilyen módon közreműkö-

dik, kihágást követ el és hat hónapig
terjedhető elzárással és kétezer kor-
onáig terjedhető pénzbüntetéssel bünte-
tendő.

A jelen §-ba ütköző kihágás miatt
nem büntethető az, aki a követelt árt a
jelen rendelet ellenére megígérte vagy
megfizette, ha a kihágást a hatóságнал
feljenti.

Azon készlet tekintetében, melyre
a kihágást elkövették, a büntető eljárás
során a törvény értelmében elközbán-
nak van helye. Az elközött készlet ér-
tékeének egyötöde a feljelentőt, a többi
része a felmerült költség levonásával
a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

Ez a rendelet 1918. évi május hó
30-án lép életbe. Hatálya a Magyar
szent Korona Országainak egész terü-
letére kiterjed.

A jelen rendelet életbeléptetésével
a m. kir. miniszterium 1353-1918. szá-
mu rendeletének a tölgyfa, gesztenyefa
és fenyőcserkivonatára vonatkozó ré-
sze hatályát veszti, de az idézett ren-
delet hatálya alatt keletkezett jogviszo-
nyokra és elkövetett kihágásokra ezen-
tül is alkalmazást nyer.

Arad, 1918 június hó 17.

Greén, főkapitány.

Újságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivataiban.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM-

félwattos lámpák a

lehet betartani. 7157

Használjon 25, 40, 60 wattfogyasztású

Tungsramlámpákat.

Dr. KAJDAGSY

megyít mindentéle bérhajlékat, idegbetegséget, valamint
női bajokat. Beutalások: „Erlő” 606. módosított legújabb
szerével. — Vörvizsgálat Wassermann tanár módszerével.
— Nőknek külön bejárati. — Levélholl kérdésekre válaszol.
Szakzerű könyvet munkái bérmentve 2 kor. (béllyeg is le-
het) előzetes beutalás ellenében. 101
BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Bécsi előkelő leánynevelő intézet

Karola v. Kastaly, Exzellenz Ilhn v. Solwegen összekötetés-
ben egy Lyceummal, továbbképző tanfolyamok, nyelv-, zene-,
ének-, bentlakó, félbentlakó és bejárók részére. Bőséges,
kitünő ellátás. Jelentkezni naponta d. e. 11-1 óráig, d. u.
3-5 óráig. 9134

Wien, VIII. Langgasse 65. Tel interurb. 5299/B.

Hamvas tiszta arcbőrt

csak

„ANNY”

erémmele lehet elérni. Zsíros éj-
jeli, száraz nappali használatra.

Egy tégely 4.—, 6— és 8.— K.

Baramfi betegségek ellen

biztos hatásu szer a

„TIKIN”

Egy üveg ára 2.50 és 4.50 K.

Rüh és viszketegység

ellen egyedül csak

ALBIN

fehér kenőcs használ.

2.—, 4.— és 7.— korona.

Lábizzadás

ellen csak

LÁBIN

folyadék és hintőport használ.

Ara 3.— és 5.— korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók: 18

WAJDITS GYÖRGY

Jézus Szíve gyógyszerárban Arad, József főherceg-
ut 11. szám. Karolina utcai megállónál. — Közkérház, Otve-
nesi uradalom, M. A. V. és A. Cs. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.

Jutányos áron kapható:

Üzemi célokra alkalmas szerb, vagy horvát
barnaszén, vaspör táblákban, fehér darabos-
mész, cement, prima gép és hengerolaj, peters-
waldi korona horganyfehér, cigarettapapír, ci-
garettahüvely, jó minőségű papírszárpa, supe-
rior csomagolópapír, befűző pergamentpapír,
sósórszesz, budai föld, kátrány, keserűső,
földfészték ecet, kocsikenőcs, pezsgő, prima ca-
caóhéj, éjjeli mécses, paraffin, ládaszeg és
férfi gyapju harisnya.

Gyula vidéki Kereskedelmi Részvénytársaság, Gyula

Sürgönyeim: Commerz.

5081

Keresünk megvételre:

Petróleumos, olajos, kátrányos,
szeszes, boros- és ecetes hor-
dókat, továbbá mézet, méh-
—: viaszt és teát. —:

Gyula vidéki Kereskedelmi Részvénytársaság, Gyula

Sürgönyeim: Commerz.

5092

HÖLGYVEVŐINK FIGYELMÉBE!

Részletes tájékoztatót, le-
írást és utasítást díjtala-
nul küld bárkinek Hánzu
drogeria ARAD.

Dr. Jutassy József tanár, összes készítményeinek, gyógy, házi, kozmetikus, májfolt és hámlasztó kenőcsök, arcviz, arcefej, arc-essencia, archámlasztó, zománc, hajfesték, hajszesz, hajszinte-
lenítő, hajderítő, szőrvesztő, vértisztító-tea, puder, szappan stb.
aradi főraktára a

HÁNZU DROGERIÁBAN VAN.

Ezen lerakatot a hölgyek kényelmére, a hosszadalmas várako-
zás elkerülése és a jelentékeny postaköltség megtakarítása
végett létesítettük és kérjük t. vevőinket, hogy a jövőben szí-
ves megrendeléseikkel és egyéb felvilágosításokért fenti céghez
fordulni sziveskedjenek.

Dr. Jutassy József,
Kozmetikai gyógyintézete
Budapest, Kossuth Lajos-u. 4.

4948

Apró hirdetések.

Ellátás.

IDŐSEBB ÖZVEGY URINÓ, vidéki is-
kolás leányt teljes ellátásra elvállal. Te-
lek-ya. 8. sz. 5071

ISKOLABA járó intelligens urleányok-
kal teljes ellátásba fogadok. Cim a ki-
adóban. 5053

URINÓ elvállal teljes ellátásra isko-
lás leánykakat. Cim a kiadóban. 4563

Üzletek.

JÓFORGALMU élelmiszer üzlet, kilözés-
sel együtt, családi okok miatt eladó. Cim
az Est hírlapirodában. 2537

JÓFORGALMU CONFEKTIO-ÜZLET,
varrodával együtt, azonnal eladó. Cim
megtudható a kiadóhivatalban. 5033

"A MÓKUS" BÉRBEADÓ. Nyugalomba
vonulás miatt, 1848. óta fenálló, város
és megyeszerte ismert faszor-, ese-
mege- és vegyesáru-kereskedés, ked-
vező feltételek mellett, bérbeadó. Bő-
vebbet örv. Fritz Józsefné Arad, Var-
jassy L.-u. 54. 4982

Különféle.

ELVRSZETT 2. hó. 5-ikén Battonyától
Aradig 1 drb. pénztári könyv, több be-
lyen Steiner aláírással. Kérem megtalálót,
hogy 50 kor. utánvétellel Pónicz György-
nek Battonyára küldje meg. 5063

Gyümölcs- és főzelék-száritó telepek. Gyü-
mölcsiz-gyári berendezések. Burgonya-
hámozó gépek. Passzirozó készülékek
Rotter Frigyesnél, Wien IV.

ÁTKÖLTÖZKÖDÉSI ingóságok vagy
bármilyen más áruk és tárgyak fuva-
rozását olesón vállalja Schlee Márton
szállítási vállalata Arad, Háromveréb-
utca 4. szám. 5019

NEMET TIGRISSZELINDEK (nős-
tény) figrisszinü, orja, nyaka, torka,
lába fehér, nyirt füle van. nikkal nyak-
ravalóval, a jegyen bevésve Cserno-
vitz 1917-18. Zenta névre hallgat, ju-
lius 12-én délelőtt a katonai fürdőből
elszaladt. Kérem a megtalálót, a ku-
tyát Monzer ezredesnek a várban át-
adni. 5054

APRÓHÍRDETÉSEK az Aradi Hírlap
lőny részére felvételnek a Messinger-
boy irodában, Klein I. hirdetési és
hírlapirodájában, Zrínyi-utca és a
Kossuth-utcai papírüzletben.

Össze, használt

ólomcsöveket
és egyéb
ólomtárgyakat

megvételre keresünk.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Kereskedők figyelmébe!

Kitűnő szeszből készült

ecet és ecetszesz

bármily mennyiségben a legolcsóbb
árban kapható. 5049

Ecetgyári lerakat
Boros Béni-tér
(báró Nopcsa-ház.)

Nagyobb mennyiségű
fali téglá
eladó.
dóval telepünkről 5027

Érdeklődők forduljanak az Erdélyi
Egyesült Kereskedelmi R.-T.-hoz
Déva. — Sürgőnycim: „Egyesült“.

Hölgyek!
Nem kell puder és festék itt van a
„DIDO“
szines puderkrém! Kapható rózsá-
és fehér színben. ARÁ: 3 korona.
Estélyi krém, különleges
hatásu 6 kor.
Kérje minden gyógyszerárban és
drogeriában. 9051
Szókhüld: „DIDO“ kozmetikai vállalat,
Budapest, VII, Almásy-tér 15. sz.

Fafűrész gépemhez

azonnali belépésre szak-
értő munkást 5009

keresek.

Aufricht Miksa fakereskedése
ARAD.

Szobafestő és mázó

iparágba vágó munkákat a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kiví-
telig jutányos árak és pontos ki-
vitelben elvállal úgy helyben mint
vidéken

Szírbi Sándor

szobafestő és mázó
Arad, S. Hátár-utca 3. sz. (Szerb
templommal szemben.) 4959

Földbirtokosoknak
25 évre 7% annuitás teljes ár-
lyam,
30 évre 6% annuitás teljes ár-
lyam,
35 évre 4.25% annuitás 20% ár-
folyam
45 évre 5.50% annuitás 20% ár-
folyam mellett, továbbá
ARADI HÁZAKRA
50 évre 6% annuitás 28% ár-
lyam (rövidebb időre is) mellett
törlesztéses és váltó kölcsönököt
felosztott, valamint kisebb-ma-
gyobb birtokok, házak eladását
és parcellázásokat vállal.

Bonyhádi József
Arad, Kapa-u. 47., d. u. 2-16L
Birtokok és házak eladásra elő-
jegyzve.

„VÉNUS“ hölgyfodrász, kozmetikai és manikűr szalon.

ARADON, Andrassy-tér 9. alatt (Minorita templommal szemben)

Orvosi szépségápolás a tudomány minden erre vonatkozó modern eljárásainak felhasználásával.
Kéz- és villany árammassage, arcgőzölgések, archámlasztás, hő-, fény- és vil-
lany izzasztó arclündök, kék-, vörös- és quarz-fény kezelés, az arcból minden tisztatlanságának eltüntetése, (Mittesser, szeplő, májfoltok,
hajszálak); ráncok és bőrrédek elsimítása, orrvörösség és arcbőrdurvaság szakszerű kezelése, paraffin injekciók stb. 5036

Orvosi konsultálás.

Hajápolás, hajmosás, hajfestés, endolálás, fésülés és manikűr
csak hölgyek részére. ::--:: Mindenemű hajmunkák készítése.

Aranynek beváltom grammját 19.— K-ig

14 karátos arany grammját 11.— K-ig

Ezüst evőeszközöket és ezüst tárgyakat a legmagasabb árakon vesz

Központi arany beváltó

ÉKSZERÉSZ

(törvényileg bejegyzett cég) 1731

Arad, József főherceg-ut 12. sz.
(Lutheránus templom mellett.) — Telefon 1153.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 30 fillér. Vastagabb betűkkel 50 fillér.

A vastagabb betűkkel írván szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután fél 6 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 3 korona.

A kiadóhivatal felelős magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva érdeklődésében nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"DISCRET 2." levele van a kiadóhivatalban 4996

Házasság.

NŐSÜLÉS CÉLJÁBÓL megismerkednék szolid, háztartásokban jártas, gyermektelen özvegyvel vagy leánnyal, kinek némi hozománya van. 35 éves, római káth. özvegy ipáros vagyok. Komoly címmel ellátott leveleket „Egy kis lányom van” jellegre a kiadóba kérek. 5048

Alkalmazást keres.

JOBB ÁRVA LEÁNY ajánlkozik keresztény női házhoz gyermekek mellé. Cim a kiadóban. 5058

12 ÉVI IRODAI gyakorlattal, könyvelés, levelezés, gépirásban jártas nő, állást keres. Cim a kiadóban. 5064

INTELLIGENTES DEUTSCHES Kinderfräulein sucht per sofort Posten. Szabadság-tér 2., I. Stock. 5065

BOGNAR 60 éves, állást keres uradalomnál, csakis Aradmegyében. Cim a kiadóban. 5028

Alkalmazást nyer.

JÓ ERKÖLÖSŰ LEÁNY, ki a pénztárkezelésben jártas, óvadékkal felvétetik. Cim a kiadóban. 5068

KERESSEK egy intelligens nőt kisasszonyt gyermekek mellé. Cim a kiadóban. 5067

ÖNÁLLÓ ügyes női kalap díszítőnő azonnal felvétetik teljes ellátással. Ajánlatok Herzog M., Selmecsbánya. 5044

JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU, ellátással, tanulónak felvétetik Weisz Rudolf vegyeskereskedésében, Kovászl. 5045

IRODISTANÓ, kinek némi gyakorlata van, nagyobb üzletben állandóan alkalmaztatik. Cim a kiadóban. 5041

GÉPIRO alapos gyakorlattal felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5001

GYORSIRÓ teljesen perfekt, délutáni és esteli foglalkoztatásra kerestetik. Cim a kiadóban. 5000

INTELLIGENTES deutsches Fräulein mit gute Zeugnissen, wird gesucht zu zwei kleine Mädchen. Székely Zoltán Apotheker, Csermő. 4904

JÓ MEGJELÉNÉSŰ nő kelmefestő és vegytisztító üzletbe felvétetik, aki hasonló üzletben alkalmazva volt, előnyben részesül. Kuhl Mihály cégnél, Lipót-utca 12. sz. 4846

KIPUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdákban alkalmazást nyer.

AZ ÓPÉCSKAI Hangya szövetkezet románul tudó üzletvezetőt keres augusztus 1-re. Javadalmazás havi 200 K. 1% forg. jutalék. Lakás, világítás 4-6 m² lőzifa. Ajánlatok az igazgatósághoz adandók be. 5007

Lakást keres.

MAGANOS NŐ részére füres szoba kerestetik a város központjában, esetleg konyha használattal. Cim a kiadóban. 5060

NŐTLEN TISZTVISELŐ, rendes butorozott szobát keres, esetleg ellátással. Ajánlatokat a kiadóba kér „Állandó” jellegre. 5057

FOLAJÁNLOM két szép tágas utcai szobából álló garzon lakásomat, egy két-három szobás lakás ellenében. 509

CSINOS butorozott szobát keres. Címeket a kiadóba kér. 4935

Kiadó lakás.

KÉT ELEGÁNSAN butorozott utcai szoba azonnalra kiadó. Hasszinger-u. 5. sz. 5069

BUTOROZOTT szoba kiadó Edelspacher-utca 12. 5029

Vétel és eladás.

18 MÉTER hosszú horszívó gummeső, 2 és fél cm. átméretű, békebeli gyártmány, eladó. Lipót utca 29. 5062

ELADÓ egy alig használt gyermek séta-kocsis, egy vindofen székágyba, 1 pár 36-os női magasszaru cipő. Cim a kiadóban. 5066

KAJSZIN BARACK elsőrendű, 5 kilós kosárban a 1 kiló 2.20. Kapható Gallor Anna gyümölcsüzletében Deák Ferenc-utca. Fehér Kereszt épület. 5047

SZEP nagy masszív kredenc eladó. Rákóczi-utca 5. 5052

II. ORVOSI DOLMÁNY, fekete gummi köpeny eladó. Perényi-utca 3. 5026

ELADÓ modern ebédlőbutor. Flórián-utca 14. 2597

GYÖNYÖRŰ, KOMPLETT himzett vászon vendég ágyhuzat, 6 darab damas törülköző és egy nagy ebédlőkredenc, madárszemű jávor berakással, a pohárkredencsel eladó. Megtekinthető Tököllyi-tér 5a., I. emelet, d. e. 9-11, d. u. 2-4-ig. 5025

KERESSEK egy-két tiszta összecukható deszka ágyat, lehet vaságy is. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 5020

KÉTFOGATU FEDELES hintó eladó. Cim a kiadóban. 5021

ELADÓ 1 darab szalagfűrész-gép, 1 darab osztérgapad 130 darab kézi szerszámmal, 1 darab új kézikocsis, 100 darab nyírfa kocsirud. Kormon Gyula, Akác-utca 10. szám. 5022

SEPRONYELET gömbölyűt, bükkfából vagy fenyőfából, 100 cm. hosszú, 24-26 mm., ajánlunk. Leveleket „Sep-ronyél 1918.” címen a kiadóhivatalba kérelmek. 4985

BARACKLÉ és friss barack eladó, kilónként 2 korona 20 fillér. Purgly Lajosné-utca 180. szám. 5030

OLAJOK mindennemű erőhajtásra készleten, napi áron. Kovács Soma és Társa, Arad. 5042

SZIVÓGÁZMOTOR fekvő 40. magánjáró 32 lóerejű, gőzcséplőkészletek raktáron. Kovács Soma és Társa, Arad. 5043

BÁRMILYEN mennyiségű füres hordókat veszek. Cim a kiadóban. 5037

KOCSIKENŐCSÖT, kítűnő, kátránymentest ajánl Färber Lajos, Arad. 5040

SOMBOLYAI 253. sz kátrányzatlan hornyolt cserepet nagyban és vagon-tételeiben is ajánlunk. Pankota cementárnyvár, Pankola. Telefon szám: Pankota 9 és Arad 10-34. 4090

TARLÓ RÉPAMAGOT utolsó termésű, csiraképest ajánl Färber Lajos, Arad. 4799

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, sárgarépat, petrezselymet, főzítőket, zöldbabot, sb. maximális árakon szállítunk. Áruforgalmi Részvénytársaság. Meko. 351

ZOLD FŐZÉLEKEKET, gyümölcsöket nagyban és kicsinyben szállítok, maximális árban. Továbbá friss élő és száraz halak kaphatók. Luttvák József, Arad. Telefon 615. 1141

GYOROKI fehér és vörös BOROM, 14.40 maligándos, eladó. Demeter Kornél, Szászváros. 4977

TUZIFA ÖLSZÁMRA ÉS CEMENT kapható az Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi R. T.-nél. Telefon 986 5004

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik Bővebbet a kiadóban. 2100

NYERS BORKÖVET minden mennyiségben vesz Irom Arnold Bercsényi Miklós-utca 39. szám. Telefon 194. szám 421

ELSŐRENDŰ szállitárs kapható Borkor szállitónál, Arad. 4649

KÉKKÖVET ausgit ajánl Färber Lajos, Arad. 4689

KEVESET HASZNÁLT, teljesen járban levő futószőnyeget, legalább 8 vagy 10 m. megvételre keresek. Cim a kiadóhivatalban. 7498

Ingatlan.

KÖZPONTHOZ közel négy szoba, fürdőszobás ház kicsiny udvarral, eladó. — Augustus utca 8. sz. sarokházban, Bettelheim és Fleiszig, Attila-tér 2. 5061

ELADÓ Trombita-utca 2. szám alatti 1400 m²-es kert. Bővebbet Kapa-utca 7. szám. 5070

THÖKÖLY IMRE-UTCA 8. számú ház eladó. 5024

AULICH LAJOS-UTCA 7/d. sz. 3 szobás kisebb magánház eladó. Ertekezni Szent István-utca 8. sz. sarokházban, Lujza-utcára nyíló kapunál, a folyosón jobbra. 5023

UJPANÁD községtől 10 percrenyire, 75 kis hold föld, egy két utcára szelő földszintes és emeletes bérház, egy modern fűszerüzlet-bereendezés eladó. Cim a kiadóban. 5017

PURGLY LAJOSNÉ-U. 78. sz. nagy gyümölcsös kert, I. o. téglá és épület-fával eladó. Bővebbet Varjassy Lajos-utca 120., Bálintánál. 5015

4 HOLD FÖLD eladó. Bővebbet Vágóhid-utca 4. alatt. 5014

PÖLTENBERG-U. 15. számú ház eladó. 5035

ELADÓ 2 adómentes magánház, Bővebbet Kosár-u. 1c. 5046

SAROKHÁZ üzlethelyiséggel és üzlet-bereendezéssel eladó. Bővebbet Szűcsnyomda, Tökölly-tér. 5038

CSERNOVITS PÉTER-U. 14. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 5054

ARADON Magyar-utca 29. szám alatt levő ház, mely áll 2 utcai, 4 udvari szobából, 3 konyhából, egy nagy munkaműhelyből, kertből, szabad kézből eladó. Ertekezhetni levélileg Bercsényi Sándor th. főszolgabíróval, Szászváros. 5051

KISEBB MODERN adómentes ház eladó, azonnal átvehető. Cim kiadóhivatalban. 5055

MAGÁNHAZ, kerttel, eladó, elfoglalható 3 szobás lakással, Illés-utca 86c. szám alatt. 5056

ZSOFIA-UTCA 6., Szőlő-utca 8. számú házak sürgősen eladók. 4990

ELADÓ modern, új magánház, még 8 évig adómentes, szép udvarral, külön baromi udvar és kerttel. Bővebbet a kiadóban. 4383

ILLÉS-UTCA 117. számú ház eladó. Teleknagyság 778 négyszögöl. 5003

ELADÓ minden kényelemmel ellátott uri magánház, egy nagyobb és egy kisebb lakással, november 1-én elfoglalható. Cim a kiadóban. 4903

MAGÁNHAZ, a piac közelében, szeptemberre elfoglalható lakással, eladó Bettelheim és Fleiszig ügynökség. Attila-tér 2/L, d. u. 5-7-ig. 4909

VÁGÓHID-U. 96. szám alatti ház szabad kézből, nagy telekkel, eladó. Bővebbet Egri Gyula, Kiss Ernő-u. 3. 4981

VARJASSY LAJOS-UTCA 80. számú magánház eladó. 5011

ZOLTAN-UTCA 8. számú ház szabad kézből eladó. 4729

KÉTEMELETES BÉRHAZ a Szabadság-téren, augusztus elsején elfoglalható 4 szobás első emeleti lakással, eladó. Cim a kiadóban. 4786

Oktatás.

INSTRUKTORT keresek, lehetőleg felső reáliskolai tanulót, ki ötödik reálista fiát a szünidőben egy fürdő helyen taníttatná. 5059

HELYTISZÁRÁSRA pár hét alatt diskre-ten megtanít Cseh Rózsi, Szent István-utca 1. 5018

PÓTVIZSGARA, magánvizsgálatra elkészít polgári és más iskolákra szaktanár, Rákóczi-utca 22. 4903

Apróhirdetéseket lásd a 13-ik oldalon.